

ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಮರಗಳು

ಹೊಟ್ಟೆ ಬಾಗೆ (ಬೆಟ್ಟ ಬಾಗೆ, ಮಲೆನಾಡಿನ ಬಾಗೆ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಆಲ್ಬೀಜಿಯಾ ಖೈನೊಸ್* (Syn: *ಸ್ಟಿಪುಲೇಟ*)

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಇದು ಸುಂದರವಾದ ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುವ ದೊಡ್ಡ ಮರ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇದರ ಎತ್ತರ ೧೮-೨೦ ಮೀ. ಮತ್ತು ಘೇರಿ ೧.೮-೨.೦ ಮೀ. ಇದನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ನಿತ್ಯಹಸುರು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮರ.

ಇದು ದ್ವಿಗರಿಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೂಗಳು ಸುವಾಸನೆಯವು. ಆದರೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲದವು. ಹೂಗಳ ಬಣ್ಣ ಹಳದಿ-ಬಿಳುಪು, ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಂಪು ಛಾಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಜೂನ್‌ವರೆಗೂ, ಫಲಗಳನ್ನು ಉ ನವೆಂಬರಿಂದ ಜನವರಿವರೆಗೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಗಳನ್ನು ಮರದಿಂದ ಕಿತ್ತು ಒಣಗಿಸಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಎರಡು ದಿನಗಳು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಡದೆ ಇಡಬಹುದು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಈ ಮರವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಸಬಹುದು:

೧. ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವುದರಿಂದ.

೨. ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದರಿಂದ.

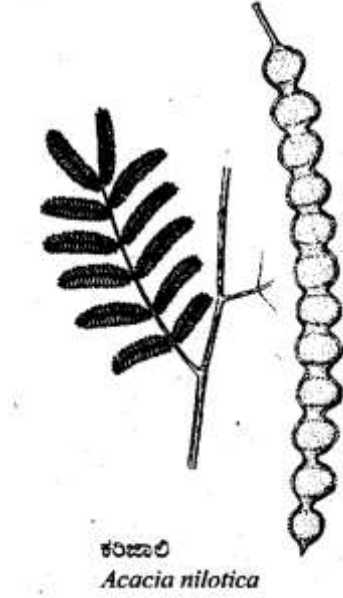
೩. ಎರಡು ವರ್ಷದ ಸಸಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದರಿಂದ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ದಾರುವಿನಿಂದ ಬಾಚಣಿಗೆ, ಸೌಟು, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ರೈತರ ಮುಟ್ಟುಗಳು, ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮೇವು. ಈ ಮರವನ್ನು ಚಹಾ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ನೆರಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮರಗಳ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪೊದರುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪುರಲೆಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪುರಲೆ ಸೌದೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಹೊದರುಗಳು ಒಣಗಿ ಸತ್ತಮೇಲೆ ದಪ್ಪ ಸೌದೆಯೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಕರಿ ಜಾಲಿ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಅಕೇಶಿಯಾ ನಿಲೋಟಿಕ

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಮರ ಸುಮಾರು ಒಣ ಹವೆಯ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ೧೦೦೦ ಮಿ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರದ ಮರ. ಇದು ಮರಳು ಮತ್ತು ಜಂಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚೌಕುಪ್ಪಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು. ಇದು ನಿತ್ಯ ಹಸುರಿನ ಮರವಾದರೂ ಏಪ್ರಿಲ್- ಮೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಉದುರುತ್ತವೆ. ಇದರ ತೊಗಟೆ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಒಗಚು ಉಳ್ಳದ್ದು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಮರದ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮರಗಳಿಂದ ಬಿದ್ದ ಫಲಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳು ಬಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ತೊಗಟೆ ಕೊಳೆತು ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳು ಮೊಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಕೃತಕ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜೋಪಚಾರವಾದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೀಜಗಳು ಮೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಸುಲಭದ ಬೀಜೋಪಚಾರದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ:

೧. ಬೀಜಗಳನ್ನು ೪೮ ತಾಸುಗಳು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಹಾಕಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಹದಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು.
೨. ಈ ಮರದ ಫಲಗಳನ್ನು ತಿಂದ ಆಡು ಮತ್ತು ಕುರಿಗಳು ಹೊರಹಾಕಿದ ಹಿಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಬೀಜ ಮೊಳೆಯುವುದು ೨-೩ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶುರುವಾಗಿ ಸುಮಾರು ೪ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಸಿಗಳನ್ನು ಜಮೀನಿನ

ಬದುಗಳಲ್ಲಿ ೪ ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಈ ಮರದ ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ನೆರಳು ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಈ ಮರವನ್ನು ದೂರ ದೂರದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ದಾರು ಭಾರವಾದದ್ದು. ಇದರಿಂದ ನೇಗಿಲು, ಒನಕೆ ಗಾಡಿಯ ಗುಂಭ, ರಾಟೆ , ಎಣ್ಣೆ ಗಾಣ, ಸುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿಕೆ, ಹರಿಗೋಲು, ಡೇರಗೂಟ, ಚಮ್ಮಟಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇದರ ದೊಡ್ಡ ಮರದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ೧೮ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಈ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮೇಕೆ ಮತ್ತು ಕುರಿಗಳು ಮೇವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತವೆ. ಇದರ ಗೋಂದನ್ನು ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮುಳ್ಳಿನ ರೆಂಬೆಗಳು ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೇಲಿಯಂತೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಬೇರು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಭೂಮಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡಮರಗಳ ಬೇರುಗಳ ಸಂಘಟ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಿಗಾಗಿ, ಪೈಪೋಟಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮರದ ಬೇರುಗಂಟುಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸಾರಜನಕವು ಮಣ್ಣನ್ನು ಸೇರಿ, ಅದರ ಪೋಷಕಾಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮರ ಅರಗಿನ ಹುಳುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಕ್ಕೆ ಅತಿಥೇಯ ಮರ . ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರು ಅವರ ಜಮೀನಿನ ಬದುಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಮರವನ್ನು ಕೆಲವರು ರೈತನ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಮರವೆಂದೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು 'ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ'ವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಅಗಸೆ (ಚೂಗಚೆ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಸೆಸ್ಟೇನಿಯಾ ಗ್ರಾಂಡಿಫ್ಲೋರ*

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಅಗಸೆ

Sesbania grandiflora

ಇದು ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೬ ಮೀ. ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮರ ಚಿಕ್ಕದು, ಇದರ ಕಾಂಡ ನೆಟ್ಟಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಸುರೆಲೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಹೂಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೆತ್ತಿಯುಳ್ಳ ಈ ಮರ ಅಂದವಾದದ್ದು. ಇದರ ಹೂಗಳು ಬಿಳುಪಿನ ಬಣ್ಣದ್ದು, ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬಾಳುವ ಮರವಲ್ಲ.

ಪುನರುತ್ಥತಿ: ಇದರ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹದ ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜವನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ನೀರು ಹಾಕಿದರೆ ಸುಮಾರು ೭ ರಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಸಿಮಡಿಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಪೋಷಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವು ಬೆಳೆದು ಮರಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಹೂವು, ಚಿಗುರಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತರಕಾರಿಯ ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆ, ತೊಗಟೆ ಮತ್ತು ಹೂವಿನ ರಸವನ್ನು ಔಷಧ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಚೇಗು ಬಿಳುಪು, ಹಗುರ ಮತ್ತು ಮೃದು. ಇದರ ಕಾಂಡವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಗುಡಿಸಿಲಿನ ಕಂಬವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ದಾರುವನ್ನು ಸೌದೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೀಳೆಯದೆಲೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಆಸರೆ ಮರವಾಗಿ ಈ ಮರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದುಂಟು.

ಅಮಟಿಕಾಯಿ (ಅಂಬಾಡ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಸ್ಪೋಂಡಿಯಾಸ್ ಬಿನ್ನೇಟ

ಕುಟುಂಬ: ಅನಕಾರ್ಡಿಯೇಸಿ

ಅಮಟಿಕಾಯಿ
Spondias pinnata

ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮರ. ತೇವ ಮತ್ತು ಒಣಹವೆಯ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ತೊಗಟೆ ಬೂದು-ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ, ಸುಮಾರು ೧.೫ ಸೆ.ಮೀ ದಪ್ಪ, ಎಲೆಗಳು ಗರಿ ರಚನೆಯ ಸಂಯುಕ್ತಗಳು. ಸುಮಾರು ೩೦-೪೨ ಸೆ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಪತ್ರಕಗಳು ಅಭಿಮುಖ, ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೯-೧೧, ಅಖಂಡ, ಮೃದು ಮತ್ತು ಹೊಳಪಿನವು. ಹೂಗಳು ದ್ವಿಲಿಂಗಿ, ಸುಮಾರು ೦.೫ ಸೆ.ಮೀ. ವ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಾಯಿಗಳು ಸುಮಾರು ೩.೫-೫ ಸೆ.ಮೀ ಉದ್ದ, ಬಣ್ಣ ಮಾಸಲು, ನಯ ಮತ್ತು ಹುಳಿ, ಪಕ್ವವಾದಾಗ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಫಲದಲ್ಲಿ ೨-೫ ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಾಟೆ ಗಡುಸಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ನವೆಂಬರ್, ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪುನರುತ್ಥತಿ: ಕೋತಿ, ಜಿಂಕೆ, ಕಾಡುಹಂದಿಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳು ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಳಿಯಾಗಿಯೂ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಇದರ ಪುನರುತ್ಥತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು:

೧. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವಿಕೆ
೨. ಸಸಿಗಳನ್ನು ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುವಿಕೆ
೩. ಮೋಟು (ಸ್ವಂಪ್)ಗಳನ್ನು ಉರುವಿಕೆ
೪. ರೆಂಬೆಗಳ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ನೆಡುವಿಕೆ

ಮರ ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಬುಡಚಿಯಿಂದ ಕಚ್ಚಿಗರು ಹುಟ್ಟಿ ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ತಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ ಗೊರಟೆ ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳಿನಿಂದ ಗೊರಟಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ತೊಳೆದು ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ದಾರು ಮೃದು. ಪದರದ ಹಲಗೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಕಿ ಕಡ್ಡಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ . ಕಾಯಿಯಿಂದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆ ಮತ್ತು ಬೇರು ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಚರ್ಮ ಹದ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದುಂಟು.

ಕಗ್ಗಿ (ಕಗ್ಗಲಿ, ಕಾಚು, ಖೈರ್, ತೆರೆ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಅಶೇಶಿಯಾ ಕರ್ನೇಚು

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಇದು ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ, ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಮತ್ತು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಜೂನ್‌ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿ ಹಳದಿ, ಅಥವಾ ಕೆನೆಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರ ಕಾಯಿಗಳು ನವೆಂಬರ್ - ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಬಲಿಯುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಬೀಜ ಕಚ್ಚುವುದರಿಂದ, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

ಪುನರುತ್ಥತಿ: ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಮರದ ಪುನರುತ್ಥತಿ ಸಹಜವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಫಲಗಳು ಕೆಂಪು-ಕಂದು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು . ಇವುಗಳನ್ನು ಮರದಿಂದ ಕಿತ್ತು ೩-೪ ದಿನಗಳು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ, ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬಡಿದರೆ ಬೀಜಗಳು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳು ಬೇಗೆ ಮೊಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ:

೧. ೨೪ ತಾಸುಗಳು ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತಬಹುದು.

೨. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಫಲಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸದೆ ೧-೨ ದಿನಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ ಬಿತ್ತಬಹುದು.

೩. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಕುದಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ೫-೬ ನಿಮಿಷಗಳಿಟ್ಟು, ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ೧೨ ತಾಸುಗಳು ಆದ ಮೇಲೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿತ್ತಬಹುದು.

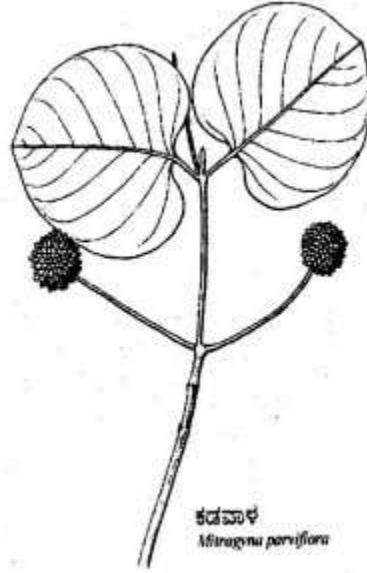
ಉಪಚರಿಸಿದ ಬೀಜಗಳು ಶೇ. ೭೦ರಷ್ಟು ಬೇಗೆ ಮೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆಮೇಲೆ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಈ ಸಸಿಗಳು ಅಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಿತ್ತುವುದೇ ಲಾಭದಾಯಕ. ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳ ಸಸಿಗಳು ಅಥವಾ ಬೇರುಬಿಟ್ಟ ಸ್ವಂಪುಗಳು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದವು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ದಾರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮನೆಯ ಕಂಬ, ಬೇಸಾಯದ ಮುಟ್ಟುಗಳು, ಗಾಡಿಚಕ್ರ, ಎಣ್ಣೆಗಾಣ, ಗೂಟ ಮುಂತಾದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗಟ್ಟಿ ಸಾಮಾನುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಗೋಂದನ್ನು ಗೊಬ್ಬಳಿ ಗೋಂದಿನಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಚೇಗಿನ ಚಕ್ಕೆಯಿಂದ ಕಾಚನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಇದರ ಒಗಚಿನಿಂದ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹದಮಾಡಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಡವಾಳ (ಕೊಂಗು, ಕಲಮ್)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಮಿತ್ರಾಗ್ಯಾನ ಪಾರ್ವಿಫೋಲಿಯ* (ಸಿನ್. *ಸೈಥಿಗ್ಯೆನೆ ಪಾರ್ವಿಫೋಲಿಯ*)

ಕುಟುಂಬ: ರೂಬಿಯೇಸಿ

ಇದು ಭಾಗಶಃ ನಿತ್ಯಹಸುರಿನ ಮತ್ತು ಎಲೆ ಉದುರುವ ತೇವ ಹವೆಯ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮರ. ಇದು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ೩ ಮೀ. ಘೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಇದರ ದಪ್ಪ ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಅನಿಕೆ ಕೊಡುವ ಹಲಗೆಗಳಿವೆ.

ಇದರ ತೊಗಟೆ ಸುಮಾರು ೨ ಸೆಂ. ಮೀ. ದಪ್ಪ. ಇದರ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ನುಣ್ಣನೆಯ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ದುಂಡನೆಯ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಚ್ಚೆಯು ಕಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಅಭಿಮುಖ, ಸುಮಾರು ೭.೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಮೇಲ್ಗಡೆ ಹೊಳಪು, ಕೆಳಗಡೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೋಮಗಳಿವೆ. ಹೂಗಳು ಸುವಾಸನೆಯವು ಮತ್ತು ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದವು. ಕಾಯಿಗಳು ಕ್ಯಾಪ್ಸೂಲುಗಳು, ಬೀಜಗಳು ಅನೇಕ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವು. ಅವುಗಳ ಎರಡು ತುದಿಗಳು ಮೊನಚು, ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಂದು, ಉದ್ದದಲ್ಲಿ ೦.೫ ಸೆಂ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ, ಬಹಳ ಹಗುರ ಮತ್ತು ರೆಕ್ಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಮೇ-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲೂ, ಫಲಗಳನ್ನು ನವೆಂಬರ್ - ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಪುನರುತ್ಥತಿ: ಬೀಜಗಳು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿ ಇದರ ಗಿಡಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪುನರುತ್ಥತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಕಡಿದು ಬಿಟ್ಟ ಬುಡಚಿಯಿಂದ ಕಚ್ಚಿಗುರುಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಬೂಜಗಳು ಹೊಟ್ಟಿನ ಸಂಗಡ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಬೀಜಗಳು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೊಟ್ಟು ಮೇಲ್ಗಡೆ ತೇಲುತ್ತದೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಳದಿಂದ ಶೇಖರಿಸಿ, ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ, ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಳಬೇಕು.

ಮೊಳಕೆ ಹೊರಟು ೩-೪ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರದ ಸಸಿಗಳಾದಾಗ ಅವನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ೩೦ ಘನ ಸೆಂ. ಮೀ. ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲದ ಸಸಿಗಳ ಪಾರ್ಶ್ವದ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೋಪಿನ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ತಗ್ಗು ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ, ಸಸಿಗಳು ೩-೪ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಾದಾಗ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನೆರಳು ಅಗತ್ಯ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಚೇಗು ಹಗುರ. ತಿಳಿ ಕಂದು ಅತವಾ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ. ಇದು ಇಮಾರತಿಗಳಿಗೆ, ರೈತರ ಸಾಮಾನು, ಕೈಕೋಲು, ಆಟದ ಸಾಮಾನು, ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ತೊಗಟೆ ಮತ್ತು ಬೇರು ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳನ್ನು ದನಕರುಗಳ ಮೇವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕದಂಬ (ಕಡವಾಳ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಆಂತ್ಲೋಸೆಫಾಲಸ್ ಚೈನೇನ್ಸಿಸ್ (ಸಿನ್. ಆಂತ್ಲೋಸೆಫಾಲಸ್ ಕದಂಬ)*

ಕುಟುಂಬ: ರೂಬಿಯೇಸಿ

ಈ ಅಲಂಕಾರದ ಉದುರೆಲೆ ಮರ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ನಿತ್ಯಹಸುರು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತೇವ ಹವೆ ಇರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅನುಕೂಲವಿರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮರದ ಎತ್ತರ ೩೦-೪೦ ಮೀ. ನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಎಲೆಗಳು ಅಭಿಮುಖ, ಹೃದಯಾಕಾರ, ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಹಸಿರು. ಆದರೆ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪಳವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳು ಚಿಕ್ಕವು, ದುಂಡಾಕಾರದ ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸುವಾಸನೆಯವು. ಜೂನ್-ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಫಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ, ಗುಂಪು ಮಾಡಿ, ೩ ದಿನಗಳು ಕೊಳೆಯಲು ಬಿಡಬೇಕು. ಕೊಳೆತಿರುವ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಶುದ್ಧಿಯಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ೧-೨ ದಿನಗಳು ಒಣಗಿಸಬೇಕು.

ಪುನರುತ್ಥತಿ: ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೀಜದ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿ, ಸುಮಾರು ೩-೪ ಸೆಂ.ಮೀ. ಸಸಿಗಳಾದಾಗ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ, ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಸಸಿಗಳು ೩೦-೪೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಾದಾಗ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ೩೦ ಘನ ಸೆಂ.ಮೀ. ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಹಣ್ಣುಗಳು ಸಣ್ಣ, ಕಿತ್ತಲೆ ಹಣ್ಣಿನ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಳೆಗಾಲದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಲಿಯುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣು ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಳಿ, ಅದನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಅಥವಾ ಬೇಯಿಸದೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಹಣ್ಣುಗಳು ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಬಲು ಇಷ್ಟ. ಮರದ ತೊಗಟೆ ಮತ್ತು

ಹಣ್ಣು ಔಷಧಿ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮೇವು. ಇದರ ದಾರುವಿನಿಂದ ಅಲಂಕಾರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ತೋಡಿದ ದೋಣಿಗಳನ್ನು, ಬೆಂಕಿ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪದರದ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಮರ (ಕರಾಚಿ, ಅಂಜನ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಹಾರ್ಡ್‌ವಿಕಿಯ ಬೈನೇಟ*

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಣ ಹವೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮರ. ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮರವಾದರೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ನಿತ್ಯ ಹಸುರಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರ ತೊಗಟೆ ಎಳೆಯ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಣ್ಣ, ಆಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಬೂದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಬೂದು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ, ಹೂಗಳು ಚಿಕ್ಕವು ಹಸಿರು, ಹಳದಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಜುಲೈ-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್‌ಮೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಫಲಗಳು ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿಯೂ, ಎರಡು ತುದಿಗಳು ಮೊನಚಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ಫಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೀಜ ಇರುತ್ತದೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಫಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ೨-೪ ದಿನಗಳು ಒಣಗಿಸಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಬೀಜಗಳನ್ನು ೨೪ ತಾಸುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಉರಬೇಕು. ಪಾತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒಣ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹರಡಿ ಸುಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಪಾತಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ, ಮೆತುಮಾಡಿ, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉರಬೇಕು. ಅವು ಮೊಳೆಯಲು ೧೦ ರಿಂದ ೨೨ ದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಟೊಂಗೆಗಳ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳ ತುಂಡುಗಳಿಂದಲೂ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಈ ಮರದ ಚೇಗು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಬಣ್ಣ, ಸಾಗುವಾನಿ ದಾರುವಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಭಾರ (ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ) ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘ ಬಾಳಿಕೆಯದು. ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಮುಟ್ಟುಗಳಿಗೆ, ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಲಿಪರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಒನಕೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಟರ್ನಾಕ್ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಈ ಮರದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಗಳನ್ನು ದನಕರುಗಳ ಮೇವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಕರಿಬೇವು

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಮುರ್ರಾಯ ಕೋನಿಗಿ*

ಕುಟುಂಬ: ರೂಟೇಸಿ

ಕಂದೇವು
Murraya koenigii

ಇದು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರ ಮರಗಳು ಗಿಡ್ಡವಾದವು ಮತ್ತು ಗುಂಪುಗಳು ವಿರಳ.

ತೊಗಟೆ ಮಾಸಲು ಕಂದು ಅಥವಾ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ್ದು. ಇದು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಸಾಲೆ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸಂಯುಕ್ತ ಎಲೆಗಳು ಹಸುರು. ಈ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಸಾಲೆ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಬೀರುವ ಎಣ್ಣೆ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಇದರ ಹೂಗೊಂಚಲು ಬಿಳಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಫಲಗಳು ಉದಾ-ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸುಮರು ಗೋಳಾಕಾರದ್ದು ಮತ್ತು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಯಷ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳ ತಿರುಳು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಸಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಮರಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೃತಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೆ , ಹಸಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಊರಿ, ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ೩೦ ಘನ ಸೆಂ.ಮೀ. ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಗುಣಿಯಿಂದ ಗುಣಿಗೆ ೧ ಮೀ. ಅಂತರವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದ ಶುರುವಿನಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸಿಹಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ಕೆಲವು ತಿನಿಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ತಾಜಾ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕರಿಬೇವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ, ಪುಡಿಮಾಡಿ ಡಬ್ಬಿ ಅಥವಾ ಸೀಸೆಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇಕಾದಾಗ ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

೨ ವರ್ಷದ ಗಿಡದಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೦ ರಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಎಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಇದರ ಬೇರು, ತೊಗಟೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಯನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಭೇದಿ ಆಮಶಂಕೆ, ಅಜೀರ್ಣ ಮುಂತಾದ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಲು ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧವೈದ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂದರುಗಳಿಂದ ಕರಿಬೇವನ್ನು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ

ಕೊಡೆಜಾಲಿ (ಬುಡ್ಡೆ ಜಾಲಿ, ಕೊಡೆ ಮುಳ್ಳು ಜಾಲಿ, ಹೊಡೆ ಜಾಲಿ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಆಕೇಶಿಕಯಾ ಪ್ಲಾನಿಫ್ರಾನ್ಸ್*

ಕುಟುಂಬ: ಮಿಮೋಸೇಸಿ

ಇದು ಒಣಹವೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮುಳ್ಳು ಮರ. ಇದರ ಎತ್ತರ ಸುಮಾರು ೭-೧೦ ಮೀ. ಇದರ ನೆತ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹರಡಿ ಒಂದು ಭತ್ತಿಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೂಲ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಉತ್ತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು.

ಇದು ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ಗರಿಯ ರೂಪದ್ದು , ಬಿಡಿ ಎಲೆಗಳು ಅತಿ ಸಣ್ಣ. ಒಂದೇ ರೆಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ತರಹದ ಮುಳ್ಳುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನಿಂದ ಮಾರ್ಚ್‌ವರೆಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಜೂನ್‌ನಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಶೇಖರಿಸಬಹುದು. ಬೀಜಗಳು ಮೊಳಕೆಯಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳನ್ನು ೨೪ ತಾಸುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಹಾಕಿ ತದನಂತರ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಬೇಗ ಮೊಳಕೆ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಇವು ಸುಮಾರು ೧೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಾದಾಗ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೪೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಾದಾಗ ಅವನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ೩೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಘನ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹುಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉರಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಚೇಗು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಸದಾರು ತಿಳಿಕಂದು ಅಥವಾ ಬಿಳುಪು. ದಾರು ಗಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಭಾರವಾದದ್ದು. ಇದರ ಕಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳು ಕುರಿ ಮತ್ತು ಮೇಕೆಗಳು ಮೇವು. ಇದರ ಚೇಗು ವ್ಯವಸಾಯದ ಮುಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೌದೆಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಚೌಳು ಮತ್ತು ಉಪ್ಪು ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಾಳಿಯ ತಡೆಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಜೀವಂತ ಬೇಲಿಯಾಗಿ ಸಹ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೊದ್ದ (ಹೆಣ್ಣು ಗೊದ್ದ, ಗೋಕಲ್, ಉಡಿಮರ, ಶಿಂಕಿ, ಸಿಂಟಿ, ಪುನಾಲ್)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಲ್ಯಾನ್ಸಿಯ ಕೊರೋಮಾಂಡಲಿಕ (Syn: ಲ್ಯಾ. ಗ್ರಾಂಡಿಸ್, Syn: ಓಡಿನ ವೊಡೀರ್)*

ಕುಟುಂಬ: ಅನಕಾರ್ಡಿಯೇಸಿ

ಇದು ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮರ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ೩ ಮೀ. ಘೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಇದು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಒಣಹವೆಯ ಮತ್ತು ತೇವದ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮಿಶ್ರ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಎಳೆ ಮರದ ತೊಗಟೆ ಬೂದು ಮತ್ತು ನಯ. ಬಲಿತ ಮರದ್ದು ದಪ್ಪ ಚೇಗು ಕೆಂಪು-ಗುಲಾಬಿ ಮತ್ತು ಬಿಳುಪು ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ, ೩೦-೪೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಪತ್ರಕಗಳು ೭-೯, ಅಖಂಡ, ಅಭಿಮುಖ, ಹೂಗಳು ಏಕಲಿಂಗ, ಸುಮಾರು ೦.೫

ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲ. ಲಿಂಗಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ, ಗಂಡು ಹೂವಿಗೆ ೭-೧೦ ಕೇಸರಗಳು. ಹೆಣ್ಣು ಹೂಗಳು 'ರೆಸೀಮ್' ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರಿಗೆ ಸೇರಿದವು. ಮೇ-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಫಲ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದು, ಬಲಿಯುತ್ತದೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಈ ಮರವನ್ನು ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದಾಗ ಬುಡಚಿಯಿಂಥ ಕಚ್ಚಿಗುರುಗಳು ಬೆಳೆದು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಬೀಜಗಳಿಂದ, ಸಸಿಗಳಿಂದ ಟೊಂಗೈಯ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ರೆಂಬೆಯ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಚೇಗು ಕೆಂಪು-ಕಂದು, ನಯ, ಗಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೊಂದು ಬಾಳಿಕೆಯದಲ್ಲ. ಚೇಗಿನಿಂದ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು, ಚೂರಿಯ ಹಿಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು, ರೈತರ ಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಗಾಡಿಯ ಅರೆಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒನಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮರದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬಾಚಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಹ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳು ಇಷ್ಟದಿಂದ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳನ್ನು ತರಿದು ಆನೆಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ಲಿರಿಸಿಡಿಯ (ಗೊಬ್ಬರದ ಗಿಡ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಗ್ಲಿರಿಸಿಡಿಯ ಮ್ಯಾಕ್ಯುಲೇಟ (Syn: ಗ್ಲಿರಿಸಿಡಿಯ ಸೆಪಿಯಂ)

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಶಿ

ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕದ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮರ. ಇದನ್ನು ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೈತರ ಹೊಲಗಳು ಮತ್ತು ತೋಟಗಳ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ರೈತರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಇದು ಬಹಳ ಬೇಗನೆ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡ. ಇದರ ಎಲೆಯನ್ನು ಸವರದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದು ಸುಮಾರು ೧೮ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಇದು ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸಂಯುಕ್ತ ಎಲೆಗಳು ಸುಮಾರು ೧೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಪತ್ರಕಗಳು ೭-೧೪, ಅಭಿಮುಖ, ಎಳೆ ಪತ್ರಕಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಕ್ಕವು. ಹೂಗಳು ೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣ. ಇವುಗಳನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪುನರುತ್ಥತಿ: ಬೀಜಗಳಿಂದ, ಸಸಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಟೊಂಗೈಯ ತುಂಡುಗಳ ಇಂದ ಇದರ ಪುನರುತ್ಥತಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ೧. ಇದರ ತೊಗಟೆ, ಬೇರು ಮತ್ತು ಬೀಜ ವಿಷಕಾರಕ. ಇದರ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಇದರ ತವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಟ್ಟಿ, ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ ಅಥವಾ ಅಕ್ಕಿಯ ಸಂಗಡ ಬೆರೆಸಿ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಬಳಸಬಹುದು.

೨. ಇದರ ಎಲೆ ಹೊಂಗೈಯ ಎಲೆಗಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ. ಇದರ ಸೊಪ್ಪು ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಲ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

೩. ಇದರ ಹೂಗಳೂ ಸಹ ಹೊಂಗೈಯ ಹೂಗಳಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೊಬ್ಬರ.

೪. ಇದನ್ನು ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಕಚ್ಚಿಗುರು ಬೆಳೆದು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಪೊದೆಯಾಗಿಯೂ ಅಥವಾ ಮರವಾಗಿಯೂ ಗಾಳಿಯ ತಡೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಶ್ರಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

೫. ಇದನ್ನು ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

೬. ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ ೫೦ ರಷ್ಟು ಇದರ ಎಲೆಯನ್ನು ಹುಲ್ಲಿನ ಸಂಗಡ ಬೆರೆಸಿ ಮೇವಾಗಿ ಕೊಡಬಹುದು.

೭. ಜೇನು ಹುಳುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಕರಂದ ಈ ಮರದ ಹೂಗಳಿಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಚಳೆಮರ (ಸಲ್ಲೆ ಮರ, ದೊಡ್ಡ ಚಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಕಾಡಿಯ ಮಿಕ್ಸಾ (Syn: ಕಾ ಓಬ್ಲಿಕ್ಲಾ, ಕಾ. ಡೈಕಾಟ್ರೈ)

ಕುಟುಂಬ: ಬೋರೇಜಿನೇಸಿ

ಇದು ಎಲೆ ಉದುರುವ ಒಣ ಹವೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ಇದರ ಎತ್ತರ ಸುಮಾರು ೧೨-೧೫ ಮೀ. ಮತ್ತು ಘೇರಿ ಸುಮಾರು ೦.೭ ಮೀ. ಎಲೆಗೆ ಉಂಡಾಕಾರ ಮತ್ತು ಅಖಂಡ. ತೊಟ್ಟು ಸುಮಾರು ೪ ಸೆಂ.ಮೀ.ನಷ್ಟು ಉದ್ದವಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗೆ ಳಿಗೆ ೩ ನರಗಳು. ಹೂಗಳು ಬಿಳುಪು ಮತ್ತು ಸುವಾಸನೆಯವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಚ್-ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ಜೂನ್ ಹಾಗೂ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಪಕ್ಕವಾದ ಫಲಗಳು ಗೋಳಾಕಾರ ಮತ್ತು ಹೊಳಪಿನ ಹವಳದ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಆಟದ ಗೋಲಿಯ ಗಾತ್ರವಿರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಥತಿ: ಫಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಿರುಳಿನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ, ತೊಳೆದು, ಆರಿಸಿ, ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಊರಿ, ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ೨-೩ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮೊಳೆಯುವ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಲು ಸುಮಾರು ೩-೪ ತಿಂಗಳುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ತೋಡಿರುವ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು . ಈ ಗಿಡದ ರೆಂಬೆಯ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಊರಿದರೂ ಸಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕಟಾವು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಬುಡಚಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಚಿಗುರಿ ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕೋತಿ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರು ಬೀಜಗಳ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರ ಚೇಗಿನಿಂದ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರ ಒಣಗಿದ ದಾರನ್ನು ಸೌದೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಾಯಿಯಿಂದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ತೊಗಟೆ, ಎಲೆ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ದನಕರುಗಳ ಮೇವು. ಇದರ ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳು ಸಿಹಿಯಾಗಿಯೂ, ರುಚಿಕರವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು 'ಚ್ಯೂಯಿಂಗ್ ಗಂ' ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಅಗಿಯುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇದು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯ ಹಣ್ಣು.

ಚುಜ್ಜಲು (ತುಗ್ಗಲಿ, ಚುಗ್ಗಲು, ಸುಜ್ಜಲು , ಬೀಲ್ಕುಂಬಿ, ಕಾಡ್ಡೀಗೆ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಆಲ್ಬಿಜಿಯಾ ಅಮರ

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರದ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಮರ. ಇದಕ್ಕೆ ದ್ವಿಗರಿಯುಳ್ಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಎಲೆಗಳು. ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಹೂಗಳನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್-ಜೂನ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಮರಗಳಿಂದ ಜನವರಿಯಿಂದ ಜೂನ್ ವರೆಗೆ ಫಲಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಫಲಗಳನ್ನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಬಹುದು. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ , ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ನೆಡುವುದರ ಬದಲು ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನೆಟ್ಟು, ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಕಟಾವು ಮಾಡಿದ ಮರದ ಬುಡಚಿಯಿಂದ ಕಚ್ಚಿಗುರುಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ರಸದಾರು ಬಿಳುಪು ಮತ್ತು ಚೇಗು ಗುಲಾಬಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ್ದು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೂ ಭಾರವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ದಾರು ಒಳ್ಳೆಯ ಉರುವಲು ಸೌದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಇದ್ದಿಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದು. ಇದರ ದಾರುವಿನಿಂದ ಆಯುಧಗಳ ಹಿಡಿಕೆ ಮತ್ತು ರೈತರ ಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಣಗಿಸಿ ಪುಡಿಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರದ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಹೊಳಪು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸೀಗೆಕಾಯಿ ಪುಡಿಗಿ ಬದಲು ಈ ಪುಡಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಂಜನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೀಗೆಕಾಯಿಗಿರುವ

ಘಟಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಆಸ್ತಮ ರೋಗದಿಂದ ನರಳುವವರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೇವಿಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿಗುರಿದ ಸೊಪ್ಪು ರುಚಿಕರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮೇಯುತ್ತವೆ

ತಪಸಿ (ತಬಾಸಿ, ಕಾಲಾದ್ರಿ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಹೋಲೋಪ್ತೇಲಿಯ ಇಂಟೆಗ್ರಿಫೋಲಿಯ*

ಕುಟುಂಬ: ಉಲೈಸಿ

ಇದು ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮರವಾಗಿದ್ದು, ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಇದು ಸುಮಾರು ೨೦ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ತೊಗಟೆ ನಯವಾದುದು, ಆದರೆ ಇದರ ಕೆತ್ತಿದ ತೊಗಟೆ ಕೆಟ್ಟವಾಸನೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣರೆಂಬೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಚುಕಿದ ಎಲೆಗಳೂ ಈ ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಚೇಗು ಕೆನೆ ಬಣ್ಣ, ಎಲೆಗಳು ಸುಮಾರು ೫ ಸೆ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಅಖಂಡ, ಹೃದಯಾಕಾರ, ಬುಡದಲ್ಲಿ ದುಂಡು, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊನಚು, ಹೂಗಳು ಹಸಿರು-ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣ, ೦.೫ ಸೆ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಹೂಗೊಂಚಲು ಸುಮಾರು ೨೦ ಸೆ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಫಲಗಳು ಚಪ್ಪಟೆ, ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಹಗುರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಫಲಗಳನ್ನು ಜೂನ್‌ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳು ಬಹಳ ಸಣ್ಣವಾದ್ದರಿಂದ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಪುನರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳು ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯಲು ೬-೧೨ ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕದಿಂದ ಉಪಚರಿಸಬೇಕು. ಮೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ನೆರಳು ಕೊಡಬೇಕು. ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಬೀಜಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಸಸಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ರೆಂಬೆ/ಕಾಂಡದ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಮಾಡಬಹುದು. ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬುಡದ ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳೆ: ಇದರ ದಾರು ೨ನೆಯ ದರ್ಜೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು, ಬಾಬಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪದರದ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನಂತೆ ಬಳಸಬಹುದು.

ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಮರ (ಲವಂಗ ಪತ್ರ ಮರ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಸಿನ್ನಮೋಮ್ ವೆರಂ* (Syn. *ಸಿ. ಜೆಯ್‌ಲಾನಿಕಮ್*)

ಕುಟುಂಬ: ಲಾರೇಸಿ

ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಎಳೆಯ ಗಿಡದ ತೊಗಟೆ ತೆಳುವಾಗಿದ್ದು, ನಯವಾದ ಬೂದು ಅಥವಾ ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬೂದು ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮರದ ತೊಗಟೆ ದಪ್ಪ, ಎಲೆಗಳು ಸರಳ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅಭಿಮುಖ. ಎಳೆ ಎಲೆಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ತೊಟ್ಟುಗಳಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ಐದು ನರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳು ಬಿಳುಪು ಅಥವಾ ತಿಳಿ ಹಳದಿ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಸಣ್ಣವು ಹಾಗೂ ದ್ವಿಲಿಂಗಿಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿವರೆಗೂ, ಫಲಗಳನ್ನು ಜೂನ್ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಪಕ್ವವಾದ ರಸಭರಿತ ಫಲ ಕಡುನೀಲಿ ಬಣ್ಣ. ಒಂದೊಂದು ಫಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬೀಜವಿರುತ್ತದೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಫಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ತಿರುಳಿನಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಒಣಗಿಸಿ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಬಹುದು ಅಥವಾ ಏರು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉರಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಬೀಜಗಳಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ತಾಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿದ ಬೀಜಗಳು ಸುಮಾರು ೨-೩ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ೨೫ ಸೆಂ. ಮೀ. ಅಂತರದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಬೀಜದಿಂದ ಬೀಜಕ್ಕೆ ೧೦-೧೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ಇರಬೇಕು. ಸಸಿಗಳು ೮-೧೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿದ್ದಾಗ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ೩೦-೪೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವಾಗ ೩೦ ಘನ ಸೆಂ.ಮೀ. ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು, ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಗುಣಿಯಿಂದ ಗುಣಿಗೆ ಅಂತರ ೩ ಮೀ. ಇರಬೇಕು.

ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಸುಮಾರು ೩ ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಬುಡದಿಂದ ಸುಮಾರು ೧-೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಬುಡಚಿಯಿಂದ ೭-೮ ರೆಂಬೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು ೫ ವರ್ಷಗಳನಂತರ ಬುಡದಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೆಂಬೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಗಿಡವು ಸುಮಾರು ೨-೨.೫ ಮೀ. ಎತ್ತರದ ಹೊದರಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಕ್ಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಒಂದು ಪೊದೆಯಲ್ಲಿ ೭-೮ ರೆಂಬೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ರೆಂಬೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟು, ಮಿಕ್ಕ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ನೆಲದಿಂದ ೧೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ಮಾಡಿದರೆ, ಬುಡಚಿಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ರೆಂಬೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಅನೇಕ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೊಡ್ಡ ಪೊದೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪೊದೆಗಳಿಂದ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಕಟಾವು ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಗಟೆ (ಲವಂಗ ಪಟ್ಟಿ) ಮತ್ತು ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೀಳುತ್ತಾರೆ. ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಕೊರಡಿಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಒಣಗಿಸಿ, ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಉಂಗುರ ಆಕಾರದ ಎಲುಬು ಅಥವಾ ಸ್ಟೈನ್‌ಲೆಸ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಬುಡಚಿಯಿಂದ ಕಟಾವು ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟ ಒಂದು ಕೂಳೆಯು ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಅದರಿಂದ ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಣಗಿಸಿ ಹುಡಿಮಾಡಿ ಉದು ಬತ್ತಿಯ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಟಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಿಗಟು ಮತ್ತು ಉದುಬತ್ತಿಯನ್ನು ಉರಿಸಿದಾಗ ಇದರಿಂದ ಹೊರಡುವ ಪರಿಮಳದ ಹೊಗೆ ಉದುಬತ್ತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಸೇರಿ ಅದರ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕಡ್ಡಿಗಳು ಪುರಲೆ ಸೌದೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ.

ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಗಿಡದ ತೊಗಟೆ, ಎಲೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳಿಂದ ಸುವಾಸನೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸುಗಂಧದ ತೈಲವನ್ನು ಬೇಕರಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ತಿನಿಸುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೊಡ್ಡ ತೊಪ್ಪೆ (ಭೋರಸಾಲ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಹೈಮೆನೊಡಿಕ್ಟಾ ನ್ ಎಕ್ಲೆಲ್‌ಸಮ್*

ಕುಟುಂಬ: ರೂಬಿಯೇಸಿ

ಇದು ಒಣ ಹವೆಯ ಉದುರು ಎಲೆಯ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ದೊಡ್ಡ ಸಮರ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಮರಗಳು ೨೪ ಮೀ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ೩ ಮೀ. ಘೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಎಳೆಮರಗಳ ತೊಗಟೆ ನಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಲಿತ ಮರಗಳ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಳುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ತೊಗಟೆಯ ಬಣ್ಣ ಬೂದುಗಂದು, ಎಲೆಗಳು ಅಖಂಡ, ಅಂಡಾಕರತಿ, ಸರಳ, ಅಭಿಮುಖ, ಉದ್ದ ೧೨-೨೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಹೂಗಳು ಅಂತ್ಯಾರಂಭ ಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ, ಹೂಗಳನ್ನು ಜೂನ್‌ಜುಲೈಗಳಲ್ಲೂ, ಫಲಗಳನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ-ಏಪ್ರಿಲ್‌ವರೆಗೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಅಗಲವಾದ ರೆಕ್ಕೆ ಉಂಟು ಮತ್ತು ಅವು ಹಗುರವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳನ್ನು ಏರು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿ, ಸುಮಾರು ೧೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವಾಗ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ನೆರಳಿರಬೇಕು. ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ೬೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ವ್ಯಾಸದ ರೆಂಬೆ/ಕಾಂಡದ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಸಸಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿ, ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ದಾರು ಕಂದು-ಬೂದು ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದ್ದು ಹಗುರ ಮತ್ತು ಮೃದುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಆಟದ ಸಾಮಾನು ಮುಂತಾದ ಹಗುರವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೊಗಟೆ ಕಹಿಯಾಗಿದ್ದು ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಗಳನ್ನು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದೊಡ್ಡ ಮರ (ಹಿರೇಮರ, ಮಹಾರುಕ್, ಹೆಮ್ಮರ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಬಲಾಂತಸ್ ಎಕ್ಸೆಲ್ಲಾ*

ಕುಟುಂಬ: ಸಿಮರೂಬೇಸಿ

ಇದು ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶದ ಎಲೆ ಉದುರುವ ದೊಡ್ಡ ಮರ. ಬಹಳ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳು ಸುಮಾರು ೨೫ ಮೀ. ಎತ್ತರವಾಗಿಯೂ, ಸುಮಾರು ೨.೪ ಮೀ. ಘೇರಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಸುರೆಲೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ದುರ್ವಾಸನೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು 'ಹೇಲು ಬೇವು' ಎಂದು ಕೆಲವರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮರ ನೋಡಲು ಅಂದವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದು ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ಒಣ ಹವೆಯ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ವಿರಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಮತ್ತು ಎರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಬೆಳೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ಬಗೆ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಗರಿ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉದುರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಇದರ ಫಲಗಳು ಸುಮಾರು ೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದವಿರುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಫಲಗಳಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಫಲಗಳನ್ನು ೨ ದಿನಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಹಾಕಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಊರಬೇಕು. ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ೨ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ೨ x 2 ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು.

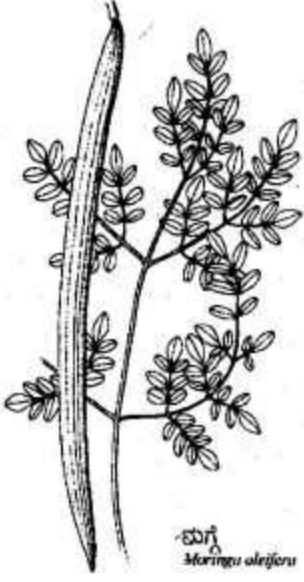
ಈ ಮರವನ್ನು ಬೇರು ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ರೆಂಬೆ ತುಂಡುಗಳಿಂದಲೂ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಸುವುದೇ ಉತ್ತಮ. ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿ ಗುಣಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಈ ಮರದ ಚೇಗು ಬಿಳುಪು ಮತ್ತು ಹಗುರ. ಇದನ್ನು ಪದರದ ಹಲಗೆ, ಬೆಂಕಿ ಕಡ್ಡಿ, ಫೋಟೋ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ದನಕರುಗಳ ಮೇವಾಗಿ ಹಾಗೂ ತೊಗಟೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಔಷಧ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನುಗ್ಗೆ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಮೋರಿಂಗಾ ಟೆರಿಗೊಸ್ಟರ್ಮಾ (Syn: ಮೋರಿಂಗಾ ಓಲಿಫೆರಾ)*

ಕುಟುಂಬ: ಮೋರಿಂಗೇಸಿ

ಇದು ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುವ ಅಂದವಾದ ಮರ. ಇದರ ಎತ್ತರ ಸುಮಾರು ೫-೬ ಮೀ. ತೊಗಟೆ ಬೂದು ಬಣ್ಣ. ಇದು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಬಾಳದ ಮರ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ತೆಳುವಾಗಿ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿರುವ ಗರಿಗಳ ರಚನೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಇದರ ಹೂಗಳು ಬಿಳುಪು, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಇದರ ಫಲಗಳು ಸುಮಾರು ೨೦-೫೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದವಿರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಹೂಗಳು ಜನವರಿ-ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

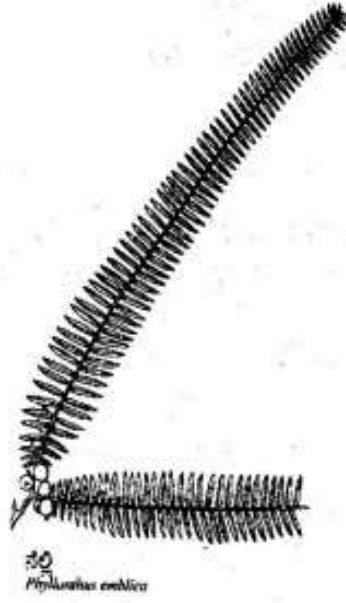
ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ರೆಂಬೆಯ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಇದರ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಚಿಗುರು, ಎಲೆ, ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯನ್ನು ತರಕಾರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬೇರು ಖಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಇದನ್ನು ಸಾಸಿವೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬೀಜದಿಂದ ತೆಗೆದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧ ಎಣ್ಣೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ ತೈಲವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕೀಲು ರೋಗಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಲೇಪನವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಬೇರು ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ದನಗಳ ಮೇವಾಗಿಯೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ನೆಲ್ಲಿ (ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಎಂಬ್ಲಿಕ ಅಫೆಶಿನಾಲಿಸ್ (Syn: ಫೆಲಾಂಥಸ್ ಎಂಬ್ಲಿಕ)

ಕುಟುಂಬ: ಯುಫೊರ್ಬಿಯೇಸಿ

ಇದು ಎಲೆ ಉದುರುವ, ಚಿಕ್ಕ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರದ ಮರ. ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಣ ಹವೆಯ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸಣ್ಣ ಸರಳ ಎಲೆಗಳು ಗರಿ ರೂಪದಂತಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕ ಕೊಂಬೆಯ ದ್ವಿಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಹೂಗಳು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಹೂಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಗಿಡದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಫಲಗಳು ದುಂಡಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ನಡು ಮಧ್ಯದ ವ್ಯಾಸ ಸುಮಾರು ೧.೫-೨.೫ ಸೆ.ಮೀ. ಮತ್ತು ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸುರು ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತದೆ. ಫಲ ಪಕ್ವವಾದ ಮೇಲೆ ಆರು ಗೀರುಗಳು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕೋಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಆರು ಬೀಜಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಚ್-ಮೇ ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ನವೆಂಬರ್ - ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬಲಿತ ನೆಲಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮರದ ಮೇಲಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಒಣಗಿಸಿದರೆ ಬೀಜಗಳು ಹೊರಬೀಳುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಡಬೇಕು. ಏರುಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ಮೇಲೆ, ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ೮ ಸೆ.ಮೀ. ಇರುವಾಗ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣುಸಹಿತ ಬದಲಾಯಿಸಿ , ೧-೨ ವಾರಗಳು ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು, ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ೭೫ ಸೆ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವಾಗ ಮಳೆಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳಬೇಕು.

ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಿಂದು ಹೊರಬಿದ್ದ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಮೊಳಕೆಯಾಗಿ ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕಡಿದ ಬುಡಚಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಗಾಯಗೊಂಡ ಬೇರುಗಳಿಂದ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

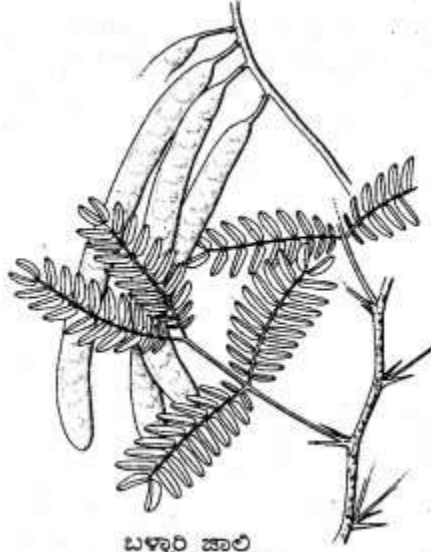
ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ದಾರುವನ್ನು ರೈತರ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ, ಕಂಬ ಮತ್ತು ಸೌದೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾಳು. ಇದರ ಫಲ ಜೀರ್ಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೆಲವರು ಹಾಗೇ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮುರಬ್ಬ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು 'ಟಾನಿಕ್' ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ತೊಗಟೆ, ಎಲೆ ಮತ್ತು ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇ. ೨೪ ರಷ್ಟು ಒಗಚು ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಚರ್ಮ ಹದಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಫಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು 'ಸಿ' ಜೀವಸತ್ವವಿರುವುದರಿಂದ ಔಷಧ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ೫-೭ ಮೀ. ಎತ್ತರದ ಮರದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೩ ರಿಂದ ೧೦ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಜಾಲಿ (ವಿಲಾಯಿತಿ ಬಾಬೂಲ್)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಪ್ರೊಸೊಪಿಸ್ ಖೈಲೆನ್ಸಿಸ್*

(Syn: *ಪ್ರೊ. ಜ್ಯಾಲಿಫ್ಲೋರ ತಳಿ ಗ್ಲಾಂಡುಲೋಸ*)

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಇದರ ಮೂಲ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಅಮೆರಿಕ. ಇದೊಂದು ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ, ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಮರ. ಇದು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೨ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ೧೫-೨೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ವ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಮರ ಎಳೆಯದಿದ್ದಾಗ ತೊಗಟೆ ಹಸಿರು, ಬಲಿತ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು-ಬೂದು ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ನೀಳವಾದ ಆಳದ ಸೀಳುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ, ೫-೧೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಪತ್ರಕಗಳು ೧೫-೨೦ ಜೋಡಿ, ಹೂ ಗೊಂಚಲು ೫-೧೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದವಿರುತ್ತದೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಫಲಗಳನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ - ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಲ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಫಲಗಳು ೧೦-೨೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಚಪ್ಪಟೆ, ಮಾಸಲು ಹಳದಿ, ತಿರುಳು ಸಿಹಿ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಟಿಕರ. ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ೧೨-೨೪ ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಚಪ್ಪಟೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ನೋಡಲು ಹುರುಳಿ ಬೀಜದ ಹಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಫಲಗಳನ್ನು ತಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಡಿದ ಬುಡಚಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಬೇರುಗಳ ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಫಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ, ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ೨೪ ತಾಸುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಹಾಕಿ, ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಕುಟ್ಟಿದರೆ ಬೀಜಗಳು ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

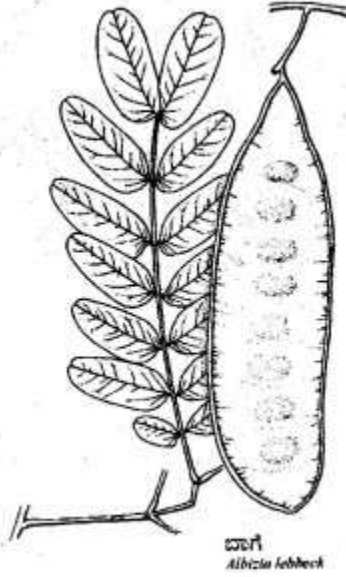
ಇದು ಸುಮಾರಾಗಿ ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ಇದರ ತಾಯಿ ಬೇರು ಬಹಳ ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಕದ ಬೇರುಗಳು ಬೇಗ ಹರಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ಪೈರುಗಳಿಗೆ ಆತಂಕ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಇವೆರಡರ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಕಂದಕವನ್ನು ತೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಹೆಚ್ಚು ಆರೈಕೆಬೇಡ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಇದ್ದಿಲನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಇದ್ದಿಲು ಮತ್ತು ಸೌದೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿದೆ. ಇದರ ದಾರುವಿನಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರೈತರ ಜಮೀನಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಇದನ್ನು ಬೇಲಿಯ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮರಳು ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಇದನ್ನು ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬೇರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣಗಂಟುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಸಾರಜನಕಾಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಜೇನುಹುಳುಗಳು ಇದರ ಹೂಗಳಿಂದ ಮಕರಂದವನ್ನು ಹೀರಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತವೆ.

ಬಾಗೆ (ಕಲ್ಯಾಗೆ, ಶಿರೀಷ, ಹೊಂಬಾಗೆ, ಸೀತೆ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಆಲ್ಬೀಜಿಯಾ ಲೆಬೆಕ್

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಇದು ಒಣಹವೆ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶವಿರುವ ಹವೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಮರಗಳು ೩೦ ಮೀ. ಎತ್ತರ, ೧ ಮೀ. ವ್ಯಾಸವಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲು ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರೂ ಕರಿ ಎರೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ದಾಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನವೆಂಬರ್ ನಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಎಲೆಗಳು ಉದುರಿ ಮರಗಳು ಬೋಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನೆರಳಿಗಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬಾರದು.

ಇದು ಗರಿರೂಪದ ಸಂಯುಕ್ತ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹಸಿರು-ಹಳದಿ ಸುವಾಸನೆಯ ಹೂಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಚ್-ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ ಬಲಿಯುತ್ತದೆ. ಫಲಗಳು ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿದ್ದು, ೧೫-೨೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ೩ ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲವಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳು ೧ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ೦.೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲ ಮತ್ತು ಎರಡು ತುದಿಗಳು ಕಮಾನಾಗಿ, ದಂತದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಲಿನಿಂದ ಬಡಿದು ಫಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನಗಳು ಒಣಗಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿದರೆ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳಿಗೆ ದಪ್ಪ ತೊಗಟೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ೨ ನಿಮಿಷಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಒಲೆಯಿಂದ ಇಳಿಸಿ ೨೪ ಗಂಟೆಗಳು ಆರಲು ಬಿಡಬೇಕು ಅಥವಾ ೪೮ ತಾಸು ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಟ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅವು ಬೇಗನೆ, ಅಂದರೆ ೫-೬ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟರೆ ಮೊಳೆತು ಸುಮಾರು ೨-೩ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೨೫-೩೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಇತರ ವಿಧಾನಗಳೆಂದರೆ,

೧) ೧-೨ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನಮ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಊರಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ೧-೨ ವರ್ಷದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ೩೦ ಘನ ಸೆಂ.ಮೀ. ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

೨) ೧ ಅಥವಾ ೨ ವರ್ಷದ ಸಸಿಗಳಿಂದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ತೋಪು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ೨ X 2 ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಗುಣಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ತೋಪು ಮಾಡಬಹುದು.

೩) ಕಂದಕ ಮತ್ತು ದಿಣ್ಣೆ ಮಾದರಿಯ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಮಳೆಗಾಲದ ಶುರುವಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ದಿಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತಿ, ಕಂದಕದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ರಸದಾರು ಬಿಳುಪು ಮತ್ತು ಚೇಗು ಕಪ್ಪು-ಕಂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು ತೂಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮರದ ಹೂಗಳಿಂದ ಜೇನುಹುಳುಗಳಿಗೆ ಮಕರಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಎಲೆ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇವು. ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮರವನ್ನು ಮೇವಿಗಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಗೋಂದನ್ನು ಧೂಪಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬೇರುಗಳ ಗಂಟುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರ ತೊಗಟೆ, ಎಲೆ ಮತ್ತು ಹೂಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಗಾಯಗಳನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡಲು ಬಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜದ ಎಣ್ಣೆಯು ಔಷಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿದೆ.

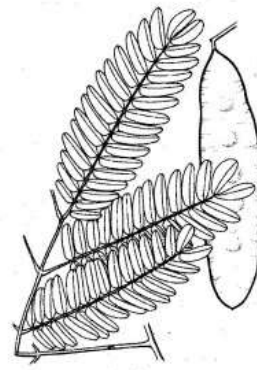
ಕೆಲವರು ರೈತನ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಮರವೆಂದೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು 'ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ'ವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಬಿಲ್ವಾರ

(ಕಾಲ ಶಿರಸ್, ಗೊಡ್ಡ ಹುಣಿಸೆ, ಬಿಲ್ವಂಬಿ, ಬಿಳಿವಾರ, ಬಚಾರಿ, ಬೆಟ್ಟ ಸುಜ್ಜಲು, ಚಾಲಬಾಗಿ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಆಲ್ಬೀಜಿಯಾ ಓಡೊರಟಿಸ್ಸಿಮ

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಬಿಲ್ವಾರ
Albizia odoratissima

ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಮತ್ತು ೧೫-೧೮ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ತೇವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಣಹವೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಅಚ್ಚ ಹಸುರು, ಹೂಗಳು ಹಳದಿ ಮತ್ತು ಸುವಾಸನೆಯವು ಮತ್ತು ಇವು ಏಪ್ರಿಲ್ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಯಿಗಳು ಬಲಿತಿರುತ್ತವೆ. ಜನವರಿ-ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉದುರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಈ ಮುಂದಿನ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಈ ಮರದ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು:

೧) ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದರಿಂದ

೨) ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದರಿಂದ

೩) ರೆಂಬೆ/ಕಾಂಡದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದರಿಂದ

ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ೨೪ ತಾಸುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಟ್ಟರೆ ಬೇಗೆ ಮೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇರು ಬೆಳೆದಿರುವ ತುಂಡುಗಳನ್ನೇ ನೆಡಬೇಕು. ಈ ಮೂರು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೇ ಉತ್ತಮ. ಈ ಮರವನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಬುಡಚಿಯಿಂದ ಚಿಗುರುಗಳು ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು ಮರಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಚೇಗು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು ಸುಮಾರು ಭಾರವಾದದ್ದು, ಇದನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಎಣ್ಣೆಯ ಗಾಣಗಳ, ಪೀಲೋಪಕರಣಗಳು, ಬಂಡಿ ಚಕ್ರದ ಗುಂಭಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮುಟ್ಟುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ . ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮೇವು. ಇದರ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಔಷಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೂರುಗ

(ಬೂರಲಕ್ ಮರ, ಕೆಂಪು ಬೂರುಗ, ಸೀಮಲೆ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಬೊಂಬಾಕ್ಸ್ ಮಲಬಾರಿಕಮ್*)

ಕುಟುಂಬ: ಬಾಂಬೇಕೇಸಿ

ಇದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಂಡದ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮರ ಮತ್ತು ಭಾಗಶಃ ನಿತ್ಯ ಹಸುರಿನ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಬೂರುಗದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂಥವು ೩೦-೪೦ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ೪ ಮೀ. ಘೇರಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ವಯಸ್ಸಾದ ಮರಗಳ ಬುಡದ ಭಾಗದ ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಆನಿಕೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಎಳೆಯ ಕಾಂಡದ ಮತ್ತು ರೆಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ೧.೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ ಮುಳ್ಳುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಬಲಿತ ಮರದ ತೊಗಟೆ ಸುಮಾರು ೨.೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ದಪ್ಪ ಮತ್ತು ಬೂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಉದ್ದನೆ ಸೀಳುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಾಕಾರದವು. ಹೂಗಳು ದೊಡ್ಡವು, 'ಶೆಟಲ್ ಕಾಕ್' ಆಕಾರ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಮಾಸಲು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಅಗಲ ೧೦-೧೨.೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಇದ್ದು ಫಲಗಳು ೧೦-೧೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ೫ ಕೋನದ ಕ್ಯಾಪ್ಸೂಲುಗಳಾಗಿವೆ. ಫಲಗಳು ಮರದ ಮೇಲೆ ಇರುವಾಗಲೇ ಬಿರಿಯುವುದುಂಟು. ಬೀಜಗಳು ಕಪ್ಪು, ೩-೬ ಮಿ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ದುಂಡಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಚ್‌ನಿಂದ ಮೇ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಕಾಣಬಹುದು.

ಬೀಜಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ರೇಷ್ಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವು ಗಾಳಿಯಿಂದ ದೂರ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿ, ಮೊಳೆತು ಮರಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಮರಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

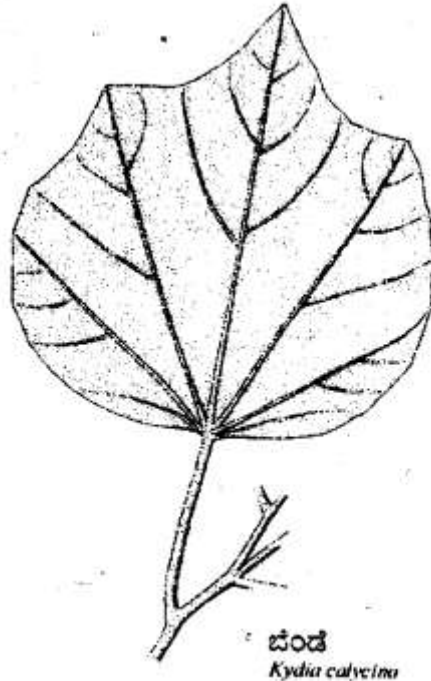
ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲದ ಸಾಲುಗಳು ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉರಿ,ಸಸಿಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಸಸಿಗಳಿಂದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ನೆಟ್ಟು ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ದಪ್ಪ ಸ್ತಂಪುಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉರಿ, ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು, ತೋಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಚಿಕ್ಕ ಸಸಿಗಳು ೭-೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಾದಾಗ, ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ, ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ೩೦ ಘನ ಸೆಂ.ಮೀ. ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ತೋಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಈ ಮರದ ದಾರು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದ್ದು ಮೃದು ಮತ್ತು ಹಗುರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಕೇಸ್, ಪದರದ ಹಲಗೆ, ಬೆಂಕಿ ಕಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದ ಹಗುರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮರದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಫಲಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೇಷ್ಮೆಯಿಂದ ಮೆತ್ತಗಿರುವ ಹಾಸಿಗೆ ಮತ್ತು ದಿಂಬುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಂಡೆ ಮರ (ಬಿಳಿಬೆಂಡೆ, ಬೆಳ್ಳಕ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಕೈಡಿಯ ಕ್ಯಾಲಿಸಿನ

ಕುಟುಂಬ: ಮಾಲ್ವೇಸಿ

ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ, ಎಲೆ ಉದ್ದವು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ತೊಗಟೆ ಬೂದು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು ದಪ್ಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಯುತ ನಾರನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆ, ಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಸ್ಯ ಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೂದಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ

ತೊಗಟೆ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಬಲು ಇಷ್ಟವಾದ ಆಹಾರ. ಎಲೆಗಳು ೧೦-೧೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದವಿದ್ದು ಸರಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳು ಸುಮಾರು ೧.೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲವಿದ್ದು ಬಿಳುಪು ಅಥವಾ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಗಳಿದ್ದಾಗ, ಅವು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಜುಲೈನಿಂದ ಜನವರಿಗವರೆಗೂ, ಫಲಗಳನ್ನು ಜನವರಿಯಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿಗವರೆಗೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಕಾಯಿಗಳು ಕ್ಯಾಪ್ಸೂಲುಗಳು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳು ಮೂತ್ರ ಪಿಂಡಗಳ ಆಕಾಷು, ಬೂದುಗಂದು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಸ ೦.೩ ಸೆಂ.ಮೀ. ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

ಕಡಿದ ಗಿಡಗಳ ಬುಡಚಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಗಾಯಗೊಂಡ ಬೇರುಗಳಿಂದ ಚಿಗುರೊಡೆದು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಏರುಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ, ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ೮ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿದ್ದಾಗ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಬೀಜಗಳು ಮೊಳೆಯಲು ೧೩-೪೩ ದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಗುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ದಾರು ಬಿಳುಪಾಗಿದ್ದು ಮೃದುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರಗಳ ಚೌಕಟ್ಟು, ಆಟದ ಸಾಮಾನು, ಪದರದ ಹಲಗೆ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಗಳು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇವು.

ಬೆಳ್ಳೆಟ್ಟೆ (ಬಿಳಿ ಸಿರೆಸ್ಸು)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಆಲ್ಬೀಜಿಯಾ ಪ್ರೋಸೆರಾ*

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಇದು ನೇರ ಕಾಂಡದ ೧೮-೨೪ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುವ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮರ. ಇದು ತೇವ ಮತ್ತು ಒಣ ಹವೆ ಇರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ದ್ವಿಗರಿಗಳುಳ್ಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ೫-೧೦ ಜೋಡಿ ಎಲೆಗಳು, ಹೂಗಳು ಹಸುರು-ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ತೊಟ್ಟು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಯಿಗಳು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಲಿತಿರುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಫಲಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ, ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ, ಶೇಖರಿಸಿ, ಗೋಣಿಚೀಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಕೆಡದ ಹಾಗೆ ೨ ವರ್ಷಗಳು ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳು ಬೇಗೆ ಮೊಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವನ್ನು ೫ ನಿಮಿಷಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ, ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಒಲೆಯಿಂದ ಇಳಿಸಿ, ೨೪ ತಾಸು ನೆನೆಯಲು ಬಿಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬೇಗ ಮೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಪಾತಿಗಳ ಸಸಿಗಳು ೨ ವರ್ಷಗಳು ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ, ಅವುಗಳ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ನೆಟ್ಟು ತೋಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ಶೇಕಡ ೯೦ ರಿಂದ ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಅಥವಾ ರೆಂಬೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳ ತುಂಡುಗಳಿಂದಲೂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಈ ಗಿಡ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ರಸದಾರು ಬಿಳುಪು, ಚೇಗು ಕಂದು, ಮೃದು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಭಾರದ್ದು. ಇದರ ದಾರುವಿನಿಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಬಾಚಣಿಗೆ, ನೋಗ ಹಾಗೂ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಇತರ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು. ಇದರ ಬೇರಿನ ಗಂಟುಗಳಲ್ಲಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳು ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಬೇಲದ ಮರ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಲಿಮೋನಿಯ ಅಸಿಡಿಸ್ಸಿಮ* (Syn: *ಫೆರೋನಿಯಾ ಎಲಿಫೆಂಟಮ್*)

ಕುಟುಂಬ: ರೂಟೇಸಿ

ಇದು ಒಣ ಹವೆಯ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ಇದರ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದುಂಟು. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ಗರಿ ರೂಪದವು. ಎಲೆಗಳು ಎಣ್ಣೆ ಗ್ರಂಥಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಹೂಗಳನ್ನು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರ ಪಕ್ವವಾದ ಫಲ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಟೆನಿಸ್ ಚೆಂಡಿನ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಆಕಾರವಿದ್ದು ದುಂಡಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೊರಚಿಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಾಗೆ ಗಟ್ಟಿ. ಇದರ ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಳಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಿಹಿಯಾಗಿಯೂ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬೀಜಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಸರಿಸಿ, ಹುಲುಸಾಗಿ ಮೊಳೆತು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕೃತಕ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ತಳಿಗಳಿಂದ ಸಾಫ್ಟ್‌ವರ್ಡ್ ಕಸಿಮಾಡಿದ ಕಸಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಉತ್ತಮ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಗಿಡಗಳು ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡಲು ಶುರುಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಮರವು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೦೦ ರಿಂದ ೫೦೦ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮರದ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಸುಮಾರು ರೂ. ೨೦೦೦ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಆಡು ಮತ್ತು ಕುರಿಗಳ ಮೇವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ದಾರುವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭೇದಿ, ಆಮಶಂಕೆ ಮತ್ತಿತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಲದ ಹಣ್ಣಿನ ಪಾನಕವನ್ನು ಔಷಧವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೆಡೆ ಭೇದಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಇದರ ಕಾಯಿಯ ಚಿಪ್ಪನ್ನು ಅರೆದು ಸೋಸಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬೇಸಿಗೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶರೀರವನ್ನು ತಂಪು ಮಾಡಲು ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳಿನ ಪಾನಕವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮರದ ಗೋಂದನ್ನು ಜಲ ವರ್ಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳಿನ ಸಂಗಡ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪಚಡಿ ಮಾಡಿ ಊಟದೊಂದಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೇವು

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಅಜಡಿರಿಕ್ಟ್ ಇಂಡಿಕ* (Syn: *ಮೀಲಿಯ ಇಂಡಿಕ*)

ಕುಟುಂಬ: ಮೀಲಿಯೇಸಿ

ಇದು ಭಾರತದ ಒಣ ಹವೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆಗಳ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಎತ್ತರ ಸುಮಾರು ೧೨-೧೫ ಮೀ. ಮತ್ತು ಘೇರಿ ಸುಮಾರು ೧.೭೫-೨.೫ ಮೀ. ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಮರ.

ಇದರ ನೆತ್ತಿ ದುಂಡಾಗಿದ್ದು ಹರಡಿರುವ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾಂಡವನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದರೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಂಟು ಸ್ರವಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಣಗಿದ ಮೇಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಗೋಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕ, ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ಗರಿ ರಚನೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಎಲೆಗಳ ಅಂಚು ಗರಗಸದ ಹಲ್ಲುಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಬಹಳ ಕಹಿ.. ಆದರೆ ಇದರ ಹಣ್ಣು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಹಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ

ಕಹಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೂಗಳು ಸುವಾಸನೆಯಾಗಿಯೂ, ಬಿಳುಪಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಕಾಯಿ ಸುಮಾರು ೧ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಹಸಿರು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಾದಾಗ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ತೊಳೆದು, ಒಣಗಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿಡಬಾರದು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳನ್ನು ಏರುಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಸಬಹುದು. ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ೧೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಇದ್ದಾಗ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಜಾಗದ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬುಡಚಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಗಾಯಗೊಂಡ ಬೇರುಗಳಿಂದ ಚಿಗುರೊಡೆದು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ರೆಂಬೆ ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಮತ್ತು ಒಂಟೆಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಇದರ ದಾರುವನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸಾಬೂನು ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜದ ಹಿಂಡಿಯು ಉತ್ತಮವಾದ ಗೊಬ್ಬರ. ಎಲೆ, ತೊಗಟೆ, ಬೀಜದ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಗೋಂದನ್ನು ಔಷಧ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು 'ಪೋಲ್ವೀಸು' ಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಮರದ ದಾರುವಿನ ಚೇಗು ಬಹಳ ಬಾಳಿಕೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಮೈದಾನದ ಸಾಗುವಾನಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಸೊಪ್ಪಿನ ಕಷಾಯವನ್ನು ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳ ಕೀಟನಾಶಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮರ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕ ಬೇಡಿಕೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಹಸುರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮದ್ದಾಳ (ಮದ್ದಾಲೆ, ಸಪ್ತಪರ್ಣಿಕೆ, ಸಾತ್ವಿನ್)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಆಲ್‌ಶೋನಿಯಾ ಸ್ಕಾಲರಿಸ್*

ಕುಟುಂಬ: ಅಪೋಸೈನೇಸಿ

ಈ ನಿತ್ಯಹಸುರಿನ ಮರದ ಮೂಲ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಕಾಡುಗಳು. ಇದರ ಸಾಧಾರಣ ಎತ್ತರ ಸುಮಾರು ೨೦ ಮೀ. ಮತ್ತು ಘೇರಿ ಸುಮಾರು ೧.೮೦೨.೦ ಮೀ. ಇದರ ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ ಮಚ್ಚಿನಿಂದ ಒಂದು ಕಚ್ಚು ಹಾಕಿದರೆ, ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಕಹಿ ಹಾಲು ಸೋರುತ್ತದೆ. ರೆಂಬೆಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳು ಮಂಡಲ ರಚನೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಎಲೆಗಳು ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ೫ ರಿಂದ ೧೦, ಆದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೭ ಇರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಸಿದ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಹೂಗಳು ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣ ಹಸಿರು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳುಪು.

ಫಲಗಳು ಸುಮಾರು ೨೦ ರಿಂದ ೩೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದವಿದ್ದು, ಬೀಜಗಳು ಬಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನವಿರು ರೋಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳು ಚಪ್ಪಟೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಿಂದ ಮಾರ್ಚ್‌ವರೆಗೂ, ಫಲಗಳನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಜೂನ್‌ವರೆಗೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಅಥವಾ ರೆಂಬೆಗಳ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಇದರ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಇದರ ಬುಡಚಿಯ ಕಚ್ಚಿಗರುಗಳಿಂದ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ದಾರುವಿನಿಂದ ಪದರದ ಹಲಗೆ, ಬೆಂಕಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ತೊಗಟೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಯನ್ನು ಔಷಧದ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮರಡಿ ಮರ (ಚಾರೋಲಿ, ನುರಕಲ್, ಕೊಳೆಗೇರು)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಬುಕನೇನಿಯ ಲ್ಯಾನ್‌ಜಾನ್*

(Syn: ಬು. ಲ್ಯಾಟಿಫೋಲಿಯ)

ಕುಟುಂಬ: ಅನಕಾರ್ಡಿಯೇಸಿ

ಇದು ಒಣಹವೆಯ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಿರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕೋಲಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು, ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಒಣಹವೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮರವಾದರೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಮರದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ನಾರು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಸರಳ ಹಸಿರು, ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸುರು ತೊಗಲಿನಂತೆ ಮತ್ತು ಅಲಗು ಅಖಂಡ, ಸುಮಾರು ೨೦ ಸೆಂ. ಮೀ. ಉದ್ದ ಹಾಗೂ ಸುಮಾರು ೬.೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲವಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಜನವರಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಚ್‌ವರೆಗೂ, ಫಲಗಳನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಜೂನ್ ಮಧ್ಯದವರೆಗೂ ನೋಡಬಹುದು. ಫಲಗಳ ತಿರುಳು ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಬೀಜಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಳೆಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ನೆಡುತೋಪು ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಇಲಿಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾತಿಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ೬ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ, ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಣಬೇಕು. ಕಡಿದ ಮರದ ಬುಡದಿಂದ ಸಹ ಚಿಗುರು ಹುಟ್ಟಿ ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಕಠಿಣವಾದ ಗೊರಟೆಯನ್ನು ಒಡೆದು ಅದರ ಒಳಗಿನ ಪಪ್ಪನ್ನು ಸಾಂಬಾರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಂಬಾರದ ಪಪ್ಪು ಎಂದೂ ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪಪ್ಪನ್ನು ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತ್ತದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಡದ ಗಾಯದಿಂದ ಒಂದು ತರಹದ ಅಂಟು ಒಸರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಣ್ಣದ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಂಟನ್ನು ಮತ್ತು ಬೀಜದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಔಷಧ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಮುತ್ತುಗ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಬ್ಯೂಟಿಯ ಮಾನೊಸ್ಪರ್ಮ*

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಈ ಮರವು ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಣ ಹವೆಯ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ಜೌಗು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಉಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿರುವ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರದ ಮರ.

ಇದು ಸಂಯುಕ್ತ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮೂರು ಬಿಡಿ ಎಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಕದ ಬಿಡಿ ಎಲೆಗೆ ತೊಟ್ಟು ಉದ್ದಕ್ಕಿದ್ದು, ಎರಡು ಪಕ್ಕದ ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತೊಟ್ಟಿನ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಎಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮರದ ಎಲ್ಲಾ ಎಲೆಗಳು ಉದುರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಇದರ ದೊಡ್ಡ ಕೆಂಪು ಹೂಗಳು ಮರದ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಆ ಕಾಡು 'ವನಜ್ವಾಲೆ'ಯ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೇ-ಜೂನ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಮೇ-ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಬೀಜಗಳು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊಳೆತು ಸಸಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸುಮಾರು ೪ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆಮೇಲೆ ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೇರಿನ ಚಿಗುರುಗಳು ಬೀಜದ ಸಸಿಗಳಿಗಿಂತ ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜವನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ೫೦-೬೦ ಸೆ.ಮೀ. ಇರುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ೨೦ ಘನ ಸೆ.ಮೀ. ಗುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಮುತ್ತುಗದ ಎಳೆಯ ಎಲೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವು ಮಾಲೀಕರು ಬಲಿತ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಬಲಿತ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಊಟದ ಎಲೆಯ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ದೊನ್ನೆಯ ಹಾಗೆ ತಯಾರಿಸಿ, ಮಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದರ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದರೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಗೋಂದು ಸೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಔಷಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮರದ ಕಡ್ಡಿಗಳು ಹೋಮ ಹವನಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಅರಗಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅತಿಥೇಯ ಮರ. ಇದರ ತೊಗಟೆಯಿಂದ ಒರಟು ನಾರನ್ನು ಮತ್ತು ಬೇರಿನಿಂದ ಗಟ್ಟಿನಾರನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬೀಜವನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಳುಗಳನ್ನು ನಾಯಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌದೆ.

ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಹೈಬ್ರಿಡ್ (ಮೈಸೂರು ಗಂ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಟೆರೆಟಿಕಾರ್ನಿಸ್

ಕುಟುಂಬ: ಮಿರ್ಟೇಸಿ

ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಹೈಬ್ರಿಡ್
Eucalyptus hybrid

೧೯೩೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ಲಿ ಎಂಬ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ೫೦೦ ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೧೦೦ ವಿವಿಧ ವಿಭೇದಗಳನ್ನು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿದ್ದರು. ಕೆಲವೇ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದ ಕೆಲವು ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಲೇಷಿಯಾವರೆಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಹೈಬ್ರಿಡ್ (ಸಂಕರಣ) ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯೂ. ಟೆರೆಟಿಕಾರ್ನಿಸ್, ಯೂ. ಲೊಬಸ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನೆರಡು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂಕರಣವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಹೈಬ್ರಿಡ್‌ನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮರಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ ಕರಿಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತರ ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ೫೦-೧೦೦೦ ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ೧೦೦೦ ಮಿ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆ ಇರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ 'ಪಿಂಕ್ ರೋಗ'ದಿಂದಾಗಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯೂಕಲಿಪ್ಸಸ್ ಗ್ಲಾಬ್ರಿಯಲ್ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು ನೀಲಗಿರಿ ಮರವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು 'ಬ್ಲೂ ಗಂ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು 'ಕರ್ಪೂರದ ಗಿಡ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು, ಯಾಕೆಂದರೆ ಕರ್ಪೂರದ ಗಿಡದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು ಸೆನ್ನಾಮೋಮ್ ಕ್ಯಾಂಫೋರ ಎಂದು. ಇದು ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಗಿಡ.

ನೀಲಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಳಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಯೂಕಲಿಪ್ಸಸ್ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬೆಳೆಯಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನೀಲಗಿರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಯೂಕಲಿಪ್ಸಸ್ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಅಥವಾ 'ಮೈಸೂರು ಗಂ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಒಳಿತು. ಇದು ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಇದು ಸುಮಾರು ೩೦ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಇದರ ತೊಗಟೆ ಬಿಳುಪು ಅಥವಾ ಬಿಳುಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬೂದು, ಒಳ ಕೈಯಿಂದ ಮೃದುವಾಗಿ ತಿಕ್ಕಿದರೆ ನುಣುಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಲಿತ ತೊಗಟೆಯು ಕಾಗದದ ಹಾಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹೊಸ (ಎಳೆ) ತೊಗಟೆ ಬಿಳುಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀಲಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ್ದು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅದು ಬಿಳಿಬೂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಎಲೆಗಳು ಹಸುರು, ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲ ಮತ್ತು ೫-೧೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ. ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುವಾಸನೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಗ್ರಂಥಿಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲೆಯನ್ನು ಮಡಿಸಿ ಹಿಸುಕಿದರೆ ಸುವಾಸನೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಹೂಗಳು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಬಿಳುಪು. ಹೂಗಳನ್ನು ಜುಲೈ-ಆಗಸ್ಟ್ ನಲ್ಲೂ, ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಜನವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಅನೇಕ ಬೀಜಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಪುಷ್ಪ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳು ಬಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಪುಷ್ಪ ಪಾತ್ರೆಯ ಮುಚ್ಚಳ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಿಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವಾಗ ಹೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೂದಿ ಸಹಿತ ತಗ್ಗು ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ನಯವಾದ ಮಣ್ಣುಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳನ್ನು ತೆಳುವಾಗಿ ಹರಡಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಮಮಟ್ಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ತೆಳುವಾಗಿ ಒಣಹುಲ್ಲನ್ನು ಹರಡಿ ಪ್ರತಿದಿನ ತುಂತುರು ದಾನಿಯಿಂದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ೧೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಹುಟ್ಟಿ ಒಂದು ಸೆಂ.ಮೀ. ಸಸಿಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ಹರಡಿರುವ ಒಣ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಿತ್ಯ ಎರಡು ಸಲ ನೀರು ಹಾಕಿ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ೬-೮ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ೧೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಪಾತಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ , ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬೇರು ಸಹಿತ ಎತ್ತಿ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಸಸಿಗಳು ೬೦-೭೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವಾಗ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಮಾಡಿರುವ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು.

ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಗಿಡಗಳ ಬುಡಚಿಗಳಿಂದ ಚಿಗುರುಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ಗಿಡಗಳು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ಶುಷ್ಕತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬಲ್ಲದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು:

೧) ಇದರ ದಾರುವಿನಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ರೆಯಾನ್ ದರ್ಜೆಯ ಪಲ್ಪನ್ನು ಮತ್ತು ಪೇಪರ್ ಪಲ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

೨) ಇದರ ದಾರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸೌದೆಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

೩) ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ದಾರುವಿನಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

೪) ಈ ದಾರುವನ್ನು ಈಸುಗಳು, ಕಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಗೂಟಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

೫) ಇದರ ಗಿಡಮರಗಳು ಗಾಳಿಯ ತಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಆಶ್ರಯ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಯೋಗಕಾರಿಯಾಗಿವೆ.

೬) ಯೂ. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಹಸುರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಳೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟರೆ, ಅವುಗಳು ಯಾವ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ರೋಗಗಳಿಂದ ನರಳಿ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ.

೭) ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಎಲೆಗಳ ಶೇಕಡವಾರು ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಸಾರಜನಕಾಂಶ ಈ ಮುಂದಿನಂತಿವೆ:

	ತೇವಾಂಶ(%)	ಸಾರಜನಕ (%)
೧. ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಆರೋಗ್ಯವಾದ ಮರ, ಚೆನ್ನಾಗಿರುವ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳು	೧೦೭.೫೨	೧.೩೨೧
೨. ಯೂ. ಹೈಬ್ರಿಡ್, ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಮರ, ಎಲೆಗಳು, ಹಳದಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಟ್ಟನೋಟ	೯೯.೨೦	೧.೨೧೮
೩. ಹೊಂಗೆ, ಎಲೆಗಳು ಹಸಿರು	ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ	೧.೧೬
೪. ಗ್ಲಿರಿಸಿಡಿಯ ಸೆಜಿಯಂ, ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ	ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ	೦.೬೮

(ಆಧಾರ: ಬಿ.ಕೆ.ಸಿ. ರಾಜನ್ (೨೦೦೩) ಬಹುಪಯೋಗಿ ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್, ಪುಟ ೬೬)

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೈತರು ಯೂ. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಯೂ. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ಲಿರಿಸಿಡಿಯ ಎಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾರಜನಕಾಂಶವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಯೂ. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಎಲೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಸುರು ಗೊಬ್ಬರವೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿವೆ.

ಸರ್ವೆ ಮರ (ಕ್ಯಾಸರಿಕೆ, ಕೇಸರಿಕೆ, ಗಾಳಿಮರ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಕ್ಯಾಶುರಿನ ಈಕ್ವೆಸೆಟಿಫೋಲಿಯ

ಕುಟುಂಬ: ಕ್ಯಾಶುರಿನೇಸಿ

ಸರ್ವೆ ಮರ
Casuarina equisetifolia

ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಈ ಮರ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶದ್ದು. ಇದನ್ನು ಸುಮಾರು ೧೬೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಂದು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಸಮುದ್ರ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಸೌದೆಗಾಗಿ ನೆಟ್ಟರು. ಇದು ಬಹಳ ಬೇಗನೆ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ಆದರೆ ಒಳನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಪ್ರಭೇದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಬಹಳ ಪರಿಚಯವಾದದ್ದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸರ್ವೆಮರದ ತೋಪುಗಳಿಗೆ ಬದಲು ಲಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೪೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ 'ಬ್ಲಾಕ್ ಸೂಟ್' ರೋಗದಿಂದ ಸರ್ವೆ ಮರಗಳು ಎಲ್ಲಾ ತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಶವಾದವು. ಆಗಿನಿಂದ ಸರ್ವೆ ಮರಗಳ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರು.

ಸರ್ವೆಮರದ ಕಾಂಡ ನೆಟ್ಟಗೆ ಎತ್ತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.. ನೆತ್ತಿಯು ಗೋಪುರಾಕಾರದ್ದು. ಎಲೆಗಳು ಉದ್ದನೆಯ ಹಸಿರು ಸೂಜಿಯ ಹಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಹೂಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಹೂಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಹೂಗಳನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿಯಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್‌ವರೆಗೂ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಫಲಗಳು ಜೂನ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳು ಬಹಳ ಹಗುರ. ಅವು ೧ ಕಿ.ಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ೭ ಲಕ್ಷದಿಂದ ೮ ಲಕ್ಷ ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಗ್ಗು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ೭-೯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಹೊರಟು ಬೆಳೆಯಲು ಶುರು ಆಗುತ್ತವೆ. ೧೦-೧೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಸಿಮಡಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ, ಮಳೆಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ೭೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ೩೦ ಘನ ಸೆಂ.ಮೀ. ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು ೭-೮ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ೧೫-೨೦ ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವಾಗ ಕಟಾವು ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ 'ಸೆಂಟರಿಂಗ್'ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸೌದೆ, ಹಸಿಯದಾಗಿದ್ದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಶಾಖವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸೌದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಇದ್ದಿಲನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ . ಇದರ ಬೇರುಗಳ ಗಂಟುಗಳ ಜೀವಾಣುಗಳು ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಕ್ಕೆ ಅತಿಥೇಯ ಮರ.

ಸೀತಾಫಲ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಅನ್ನೋನ ಸ್ಕ್ವಾಮೋಸ*

ಕುಟುಂಬ: ಅನ್ನೋನೇಸ

ಇದು ಒಂದು ಒಣ ಹವೆಯ ಹೊದರು ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸುಮಾರು ೫ ರಿಂದ ೯ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ. ಇದರ ಹಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಸುಮಾರು ಶುಷ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದುಂಟು. ಹೂಗಳು ಒಂಟಿ, ಹಸಿರು ಮಿಶ್ರಿತ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಜೂನ್‌ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಫಲಗಳು ದುಂಡು, ದಪ್ಪ ಮತ್ತು 'ಅಗ್ರಿಗೇಟ್' ರಚನೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಹಸಿರು ಮಿಶ್ರಿತ ಬೂದು ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಆಗಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ವರೆಗೆ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬೀಜಗಳು ಸಿಹಿಯಾದ ಬಿಳಿ ತಿರುಳಿನಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಈ ಗಿಡದ ಬೀಜಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ಮೊಳೆತು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಗಿಡವನ್ನು ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಚಿಗುರು ಬೆಳೆದು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

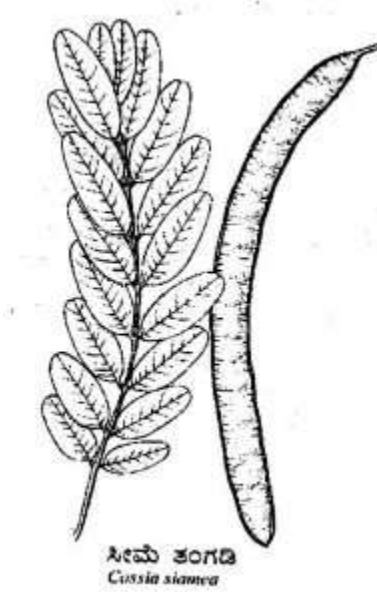
ಕಂದಕ ಮತ್ತು ದಿಣ್ಣೆ ಮಾದರಿಯ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ , ಮಳೆಗಾಲ ಶುರುವಾಗುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ ಹದ ಮಾಡಿದ ದಿಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದರೆ ಸಾಕು. ಬೀಜಗಳು ಮೊಳೆತು , ಸಸಿಗಳಾಗಿ ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಉಪಯೋಗಗಳಲು: ಇದರ ಹಣ್ಣು ರುಚಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರೋಟೀನ್ ಮತ್ತು ಜೀವಸತ್ವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉತ್ತಮ ತಳಿ ಮತ್ತು ಕಸಿ ಮಾಡಿದ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ರುಚಿಯಾದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದರ ಎಲೆಯಿಂದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜಗಳಿಂದ ತೆಗೆದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸಾಬೂನು ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸೀಮೆ ತಂಗಡಿ (ಕಾಸೋಡ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಕ್ಯಾಸಿಯ ಸಯಾಮಿಯ

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಇದು ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುವ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಮರ . ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಇದು ಸುಮಾರು ೨೦ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಗರಿ ರೂಪ ಹೊಂದಿದ್ದು ೧೫-೨೦ ಸೆ.ಮೀ. ಉದ್ದ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಮರದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಫಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ, ಒಣಗಿಸಿ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹರಡಿ, ಕೋಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದರೆ ಬೀಜಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ, ಬೆಳೆಸಿ, ಸುಮಾರು ೪೫ ಸೆ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವಾಗ ಮಳೆಗಾಲದ ಶುರುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಜಾಗದ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಬೇರು ಬಿಟ್ಟ ಕಾಂಡದ ತುಂಡುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ಜಾನುವಾರುಗಳು, ಆಡು ಮತ್ತು ಕುರಿ ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮೇಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬುಡಚಿಯಿಂದ ಕಚ್ಚಿಗುರು ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಬೀಜಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡವಾದ್ದರಿಂದ, ಇದರ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

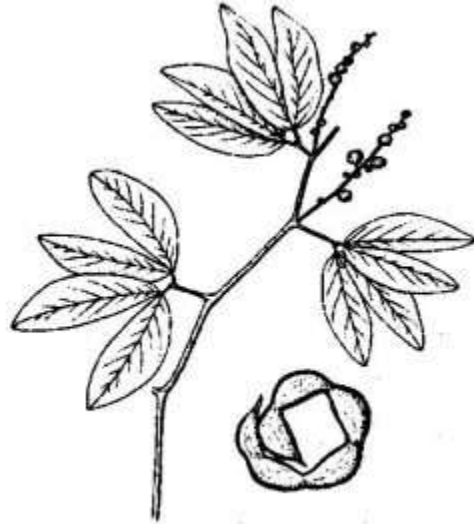
ಉಪಯೋಗಗಳು: ಈ ಮರದ ಚೇಗನ್ನು ಗೆದ್ದಲಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಕೀಟಗಳಾಗಲಿ, ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳಾಗಲಿ ನಾಶಮಾಡಲಾರವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ರೈತರ ಮುಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌದೆ. ಆದರೆ ಉರಿಯುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ . ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಇದ್ದಿಲನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಈ ಮರವನ್ನು ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆರಳಿಗಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮರ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅತಿಥೇಯ ಸಸ್ಯ.

ಸೀಮೆ ಹುಣಿಸೆ (ಕೊರಾಕಾಪುಳಿ, ಕೊಟ್ಟಾಂಪುಳಿ, ಮನಿಲ್ಲಾ ಹುಣಿಸೆ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಪಿಥೆಸೆಲ್ಲೋಬಿಯಂ ಡಲ್ಸ್*

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಸೀಮೆ ಹುಣಿಸೆ
Pithecollobium dulce

ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕದ ಮರ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೊದರಾಗಿಯೂ, ಸಣ್ಣ ಮರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ೧೫ ಮೀ. ಎತ್ತರದ ಮರವಾಗಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ . ಇದು ಒಂದು ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಮುಳ್ಳಿನ ಮರ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಅನುಕೂಲವಾದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರವಿದ್ದರೆ ಇದರ ಬೀಜಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮರದ ಸುತ್ತಲೂ ಮೊಳೆತು, ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಇದರ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ರೈತರ ಜಮೀನಿನ ಬದುಗಳ ದಿಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ೨ ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಅವು ಮೊಳೆತು ಗಿಡಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಬೇಕಾದರೆ ತೆಳು ಮಾಡಬಹುದು.

ಈ ಮರವನ್ನು ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ, ಚಿಗುರುಗಳು ಬೆಳೆದು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಮರವನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಡಿದರ ಉ ಅಲ್ಲಿಂದ ಚಿಗುರಿ ರಂಬೆಗಳಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಈ ಮರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವು ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದು. ಇದರ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣು ಆಡು, ಕುರಿ ಮತ್ತು ದನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ರುಚಿಕರವಾದ ಮೇವು. ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳುಪು, ಸಿಹಿ ಮತ್ತು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡವರೂ ಸಹ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪಟ್ಟಣ ವಾಸಿಗಳು ಇದು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಬಿಡರು.

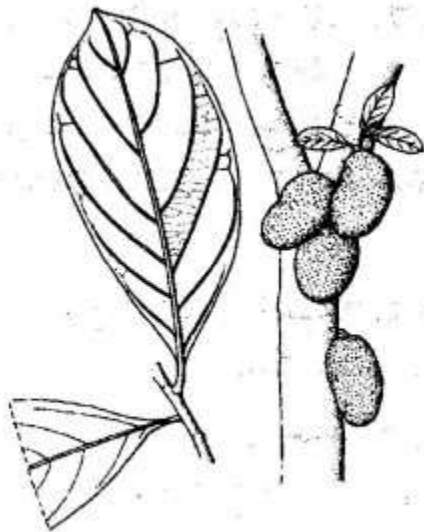
ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೇಲಿ ಗಿಡ . ಇದರ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌದೆ. ಇದರ ಬೀಜದಿಂದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಿಂಡಬಹುದು.

ಇದರ ಚೀಗು ಕೆಂಪು-ಕಂದು, ಸುಮಾರು ಭಾರ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿ, ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಗಾಡಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

ಹಲಸಿನ ಮರ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಆರ್ತೋಕಾರ್ಪಸ್ ಹೆಟೆರೋಫಿಲ್ಲಸ್* (Syn: ಆ. ಇಂಟೆಗ್ರಿಫೋಲಿಯ)

ಕುಟುಂಬ: ಮೋರೋಸಿ

ಹಲಸು
Artocarpus heterophyllus

ಇದು ದೊಡ್ಡ ನೆತ್ತಿಯ ಸದಾ ಪರ್ಣಿ ಮರ. ಇದರ ತೊರು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ತೇವ ಹವೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು. ಆದರೆ ಇದರ ಹಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಗಳು ವೀಳೆಯದೆಲೆಯಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವು, ದಪ್ಪ ಕಡು ಹಸಿರು, ಮೇಲಿನ ಭಾಗ ಹೊಳಪು.

ಹೂಗಳು ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸಿರು . ಗಂಡು ಹೂಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಹೂಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಮರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವು. ಕೆಲವು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹಣ್ಣುಗಳು ಸುಮಾರು ೩ ಅಡಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ, ನಡು ಮಧ್ಯೆ ೧ ಅಡಿ ವ್ಯಾಸ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಕೂಡಿದ ಹಸಿರು ಚೂಪಲ್ಲದ ಮುಳ್ಳುಗಳಿರುವ ದಪ್ಪ ತೊಗಟೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಹಣ್ಣು (Sorosis) ಎಂದು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫ ತರಹಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಾಪಾ' ಹಣ್ಣುಗಳು ಸಿಹಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ರುಚಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲನೆಯದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಹಲಸಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಉಪಚರಣೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಹಳ ಬೇಗನೆ ಮೊಳಕೆ ಹೊರಡಬೇಕಾದರೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ನೆನೆಹಾಕಿ ಮರುದಿನ ಏರುಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು . ಒಂದು ವರ್ಷದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ೩೦ ಘನ ಸೆಂ.ಮೀ. ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಮರಗಳು ಫಲವನ್ನು ಬಿಡಲು ೧೦-೨೦ ವರ್ಷಗಳಾಗಬೇಕು. ಕಡಿದ ಮರಗಳ ಬುಡಚಿಯಿಂದ ಚಿಗುರುಗಳು ಎದ್ದು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಗಿಡಗಳನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ದಾರುವನ್ನು ಕೊಯ್ದಾಗ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ವೀಣೆ ಮತ್ತು ತಂಬೂರಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ದಾರು ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದರ ದಾರುವನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು, ಕುಂಚಗಳು , ಹಿಡಿಕೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕುಶಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇದರ ಹಣ್ಣನ್ನು ಅನೇಕರು ಬಹಳ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದರ ವಾಸನೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಬಲಿತ ಬೀಜವನ್ನು ತರಕಾರಿಯ ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ದಪ್ಪ ತೊಗಟೆ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮತ್ತು ಆನೆಗಳಿಗೆ ಮೇವು. ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮೇವಿಗಾಗಿ ಕಟಾವು ಮಾಡಿದರೆ ಗಿಡಗಳು ಕುಂಠಿವಾಗುವುದರಿಂದ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸವರುವುದಿಲ್ಲ

ಹಿಪ್ಪೆ ಮರ (ಇಪ್ಪೆ ಮರ, ಸಣ್ಣ ಇಪ್ಪೆ ಮರ, ಮಹುವಾ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಮಧುಕಾ ಲ್ಯಾಟಿಫೋಲಿಯ (Syn: ಬ್ಯಾಸ್ಸಿಯ ಲ್ಯಾಟಿಫೋಲಿಯ)*

ಕುಟುಂಬ: ಸಪೋಟೇಸಿ

ಇದು ಎಲೆ ಉದುರುವ, ಸುಮಾರು ೧೨-೨೦ ಮೀ. ಎತ್ತರದ ೨.೪ ಮೀ . ಘೇರಿಯ ಮರ. ಇದು ಒಣ ಹವೆಯ ಮತ್ತು ತೇವ ಹವೆಯ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ತೊಗಟೆ ತಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಅಥವಾ ಬೂದು ಬಣ್ಣ. ಆಳವಿಲ್ಲದ ಸೀಳುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ದೊಡ್ಡ ವೃತ್ತಾಕಾರ, ಅಖಂಡ, ಸರಳ ಎಳೆಯ ಎಲೆಗಳು ತಾಮ್ರ-ಕೆಂಪು, ಹೂಗಳು ಹಾಲಿನ ಕನೆಯ ಬಣ್ಣ. ಸುಮಾರು ೧.೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲ. ಸಿಹಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನರು ಇವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಫಲಗಳು ದುಂಡು 'ಬೆರಿ', ಮೊಟ್ಟೆಯ ಆಕಾರ, ಹೂಗಳನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ-ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ಜೂನ್-ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಬೀಜದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದರೆ ಹಾಲಿನಂಥ ದ್ರವ ಒಸರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಹೂಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಗಳು ಬಲಿತ ಮೇಲೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದುಂಟು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಫಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಒಣಗಿಸಿ ಬಿತ್ತಬಹುದು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳು ಮೊಳೆಯಲು ಶುರು ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಬೀಜಗಳು ಮೊಳೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳ ಪಾತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ೧೫-೨೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಊರಿ, ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಸಸಿಗಳು ೨೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವಾಗ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಮಾಡಿರುವ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ತೋಪು ಮಾಡಬಹುದು.

ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಊರಿದ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ೨೦ ಸೆಂ. ಮೀ. ಆಳದ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಬೇರು ಬೆಳೆದ ಕೊಂಬೆ, ಕಾಂಡದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು.

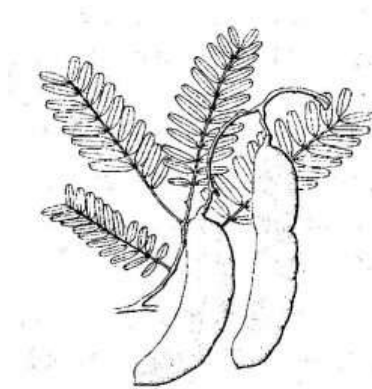
ಉಪಯೋಗಗಳು: ಹೂವಿನ ದಳಗಳು ದಪ್ಪವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಸಿಹಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಸಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಹುಳಿ ಮಾಡಿ, ನಾಡ ಸಾರಾಯಿ ಅಥವಾ ಈಥೈಲ್ ಆಲ್ಕೋಹಾಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದುಂಟು.

ಬೀಜದಿಂದ ಕೊಬ್ಬಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ತಿನ್ನುವ ಎಣ್ಣೆ , ಮಾರ್ಗರಿನ್, ಗ್ಲಿಸರಿನ್ , ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಬೂನನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜದ ಹಿಂಡಿ, ಎಲೆಗಳು ದನ ಕರುಗಳ ಮೇವು, ಜೇನು ಹುಳುಗಳು ಹೂಗಳಿಂದ ಮಕರಂದವನ್ನು ಹೀರುತ್ತವೆ . ಬೀಜದ ಎಣ್ಣೆ , ಮರದ ಹಾಲು ಮತ್ತು ತೊಗಟೆ ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಬೀಜದ ಹಿಂಡಿ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹುಣಿಸೆ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಟ್ಯಾಮರಿಂಡಸ್ ಇಂಡಿಸ್ ಕಾ*

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಹುಣಿಸೆ
Tamarindus indica

ಇದು ಅಂದವಾದ ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಮರ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಆಗುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅನುಕೂಲವಾದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಇದರ ಎತ್ತರ ಸುಮಾರು ೨೫ ಮೀ. ಮತ್ತು ಘೇರಿ ಸುಮಾರು ೪.೫ ಮೀ. ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಗರಿ ರೂಪದ್ದು, ಉದ್ದ ಸುಮಾರು ೧೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ಬಿಡಿ ಎಲೆಗಳು ೧೦-೧೫, ಜೋಡಿ, ಅಭಿಮುಖ ಮತ್ತು ೧ ಸೆಂ. ಮೀ. ಉದ್ದವಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು, ಸಣ್ಣವು ಮತ್ತು 'ರೆಸೀಮ್' ಗುಂಪಿನವು ಹಾಗೂ ಗುಲಾಬಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳುಳ್ಳ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಏಪ್ರಿಲ್‌ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಾಯಿಗಳು ೮-೧೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ, ಡೊಂಕು, ಕಮಾನು ಆಕಾರ, ಚಪ್ಪಟೆ, ಸಿಪ್ಪೆ ತಿಳಿ ಕಂದು. ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಕ್ವವಾದ ಫಲಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ೪-೧೨ ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಹೊಸ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟು ಪಾತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಮೊಳೆಯುವುದು ೧೦-೨೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಕಂದಕ-ದಿಣ್ಣೆ ರೀತಿಯ ಕೃತಕ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಮುಂಚೆ ದಿಣ್ಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಮೊಳಕೆಯಾಗಿ ಸಸಿಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತುವಾಗ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಬೇಕು.

ಕಲಮು ಕಟ್ಟಿದ ಗಿಡಗಳು ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು. ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಬೆಳೆದ ಗಿಡಗಳು ಫಲವನ್ನು ಕೊಡಲು ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ತರಗತಿಯ ಮರಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿ, ಆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮ ದೊರಕುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗ ಸುಮಾರು ೬೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಗುಣಿಗಳೂ ೪೫ ಘನ ಸೆಂ.ಮೀ. ಇರಬೇಕು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹುಣಿಸೆ ಹಣ್ಣಿನ ಹುಳಿಯಿರುವ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಅನೇಕರಿಗೆ ಇಷ್ಟ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕೆಲವರು ಹುಣಿಸೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಹಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜಗಳ ಪೆಕ್ಟಿನ್‌ನಿಂದ ಜಾಮ್, ಜೆಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದ ಸಿಹಿತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ .

ಒಂದು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಮರದಿಂದ ಬೀಜವಿಲ್ಲದ ಸುಮಾರು ೫೦ ಕಿ. ಗ್ರಾಂ. ತಿರುಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹಣ್ಣು ಒಂದು ಕಿ. ಗ್ರಾಂಗೆ ರೂ. ೬೦/- ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಚಿಗುರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೂಗಳನ್ನು ತರಕಾರಿಯಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬೀಜವನ್ನು ಪುಡಿಮಾಡಿ, ಅಥವಾ ನೆನೆಸಿ ಅಥವಾ ಕುದಿಸಿ ಅಥವಾ ಹುರಿದು ತಿನ್ನುವುದುಂಟು.

ಬೀಜಗಳು ಹಂದಿ ಮತ್ತು ದನಗಳ ಆಹಾರ. ಇದರ ಎಲೆ, ಬೀಜ , ಹೂವು, ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳು ಮತ್ತು ಚಕ್ಕೆ ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ದಾರು ಬಹಳ ಭಾರ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಒನಕೆ, ಆಯುಧಗಳ ಹಿಡಿಕೆ, ಪೀಲೋಪಕರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆ ಗಿರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌದೆ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಇದ್ದಿಲನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ಟಾರ್ ಟರಿಕ್ ಆಮ್ಲವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಬ್ಬೇವು

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಮೀಲಿಯ ಡೂಬಿಯ

ಕುಟುಂಬ: ಮೀಲಿಯೇಸಿ

ಇದು ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ, ಒಣ ಹವೆಯ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಮರ. ಇದರದು ಗರಿ ರಚನೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಹಸುರು ಎಲೆಗಳು. ಪ್ರತಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ೩-೭ ಜೊತೆ ಗರಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ತೊಗಟೆ ನುಣುಪು ಮತ್ತು ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಪ್ಪು ಅಥವಾ ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಪ್ಪು. ಇದರ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಹೂಗಳ ಬಣ್ಣ ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಉದು. ಇದರ ಹಣ್ಣು ಬೇವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡದು. ಹೂಗಳನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ ಮೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ನವೆಂಬರ್-ಜನವರಿ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಇದು ಬಹಳ ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡ. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧-೨ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ೩-೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಗಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ . ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಗಾತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದರ ಬೀಜದಿಂದ ಮೊಳಕೆ ಹೊರಟು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಮರವನ್ನು ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಿಗುರು ಬೆಳೆದು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಒದ್ದೆಯಾಗಿರುವ ಸಗಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಎರಡು ದಿನಗಳು ಹೂತಿಟ್ಟು, ಆಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ೩೦-೪೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯುವುದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಪೋಷಿಸಬೇಕು. ಅವು ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಸಸಿಗಳಾದಾಗ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಜಾಗದ ೩೦ ಫನ ಸೆಂ.ಮೀ. ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವು ೧೨ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೧೦-೧೨ ಮೀ. ಮರಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಗುಣಿಯಿಂದ ಗುಣಿಗೆ ೩ ಮೀ. ಮತ್ತು ಸಾಲಿನಿಂದ ಸಾಲಿಗೆ ೮ ಮೀ. ಅಂತರವಿರಬೇಕು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಇದರ ಚೇಗು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವಂತಹುದು. ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮೆರುಗನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇದರ ದಾರುವಿನಿಂದ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಚೇಗನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸೊಪ್ಪು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮೇವು, ಇದರ ತೊಗಟೆ ಕಹಿ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು

ಬಂತು ಹುಳುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸಿ ಮಾಲೆ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಸರೆ, ಕರಿಹೆಸರೆ (ಊಂಬ, ವುಂಬೆ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಮಿಲಿಯೂಸ ಟೊಮೆಂಟೋಸ*

ಕುಟುಂಬ: ಮೀಲಿಯೇಸಿ

ಇದು ಎಲೆ ಉದುರುವ ದೊಡ್ಡ ಮರ . ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಮತ್ತು ಇತರ ತೇವ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ತೊಗಟೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸೆಂ.ಮೀ. ದಪ್ಪ ಸುಮಾರು ಕಪ್ಪು, ಆಳವಾದ ಸೀಳುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಲೆಗಳು ಅಖಂಡ, ೧೦-೨೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ ಮತ್ತು ೬.೫ -೧೦ ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲ. ಹೂಗಳು ಹಸಿರು-ಹಳದಿ ಮತ್ತು ಕಂದು ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೨ ಸುತ್ತು ದಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಹೂಗಳನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಜೂನ್‌ವರೆಗೂ ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ಜೂನ್‌ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ: ಕಡಿದ ಮರದ ಬುಡಚಿಯಿಂದ ಚಿಗುರು ಮೊಳೆತು ಗಿಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಿತ್ತಿ ಅಥವಾ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ಮರದ ದಾರುವಿನಲ್ಲಿ ಚೇಗು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ದಾರು ಹಳದಿ ಅಥವಾ ಹಳದಿ-ಕಂದು, ಸುಮಾರು ಬಾಳಿಕೆಯದು. ದಾರುವಿನಿಂದ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳು, ಪದರದ ಹಲಗೆ, ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸ , ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಬಲಿಯರ್ಡ್ಸ್ ಚೆಂಡುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಗಳು ದನಕರುಗಳ ಮೇವು.

ಹೊಂಗೆ (ಕರಂಜ, ಹುಲುಗಲ್)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಪೊಂಗ್ಯಾಮಿಯ ವೆನ್ನೇಟ (Syn: ಪೊ. ಗ್ಲಾಬ್ರಾ)*

ಕುಟುಂಬ: ಫೇಬೇಸಿ

ಹೊಂಗೆ ಕಾಡಿನ ಮರವಲ್ಲ. ಇದು ರೈತರ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಮರ. ಇದರ ಎಲೆಯನ್ನು ಹಸುರು ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕತ್ತರಿಸುವುದರಿಂದ ಇದರ ಎತ್ತರ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೮ ಮೀ. ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ೧.೫ ಮೀ. ಘೇರಿ ಮುಟ್ಟುವುದುಂಟು. ಇದು ನಿತ್ಯಹಸುರು ಮರವಾದರೂ ಬಿಸಿಲು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಲೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಬೇಗ ಹೊಸ ಎಲೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನೆರಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಇದರ ತೊಗಟೆ ಬೂದು ಬಣ್ಣ. ಎಲೆಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಗರಿಯ ರಚನೆಯವು. ಉದ್ದ ೫-೧೫ ಸೆಂ.ಮೀ. ಪತ್ರಕಗಳು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಮ. ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಹೊಳಪಿನ ಹಸುರು. ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರಿ ರೆಸೀಮ್ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಹೂಗಳು ಸಣ್ಣವು ಹಾಗೂ ಉದು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳುಪು ಬಣ್ಣ. ಹೂಗಳು ಮೇ-ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಫಲಗಳು ಮಾತ್ರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಏಪ್ರಿಲ್‌ಮೇನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ : ಕೆಲವು ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೀಜಗಳಿರುವುದುಂಟು. ಫಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಚೂರಿಯಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದುಂಟು. ಫಲ ಮತ್ತು ಬೀಜಗಳನ್ನು ೨೪ ಗಂಟೆಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಹಾಕಿ ಏರಿ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು. ಬೀಜಗಳು ೧೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ೩೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರಿನಲ್ಲಿ ಚಿಗುರಿರುವ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ರೆಂಬೆಗಳ ತುಂಡುಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಮರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಕಡಿದ ಮರದ ಬುಡಚಿಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಯುವ ಚಿಗುರುಗಳಿಂದಲೂ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ನೆರಳು ಅಗತ್ಯ ೧-೨ ಸೆಂ.ಮೀ. ದಪ್ಪವಿರುವ ತುಂಡುಗಳಿಂದಲೂ ಸಹಿ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಉಪಯೋಗಗಳು: ದಾರುವಿನಲ್ಲಿ ಚೇಗು ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದಾರು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ್ದು. ಎಲೆ ಉತ್ತಮ ತರದ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ. ಒಣಗಿ ಹೋದ ಮರದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸೌದೆಯಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದುಂಟು. ಬೀಜದಿಂದ ಕೆಂಪು-ಕಂದು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಮೊಂಬತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಬೂನು ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ದೀಪ ಉರಿಸುವುದುಂಟು. ಹಿಂಡಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೊಬ್ಬರ. ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದುಂಟು. ಹೂಗಳಿಂದ ಜೇನು ಹುಳುಗಳಿಗೆ ಮಕರಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹೊಂಗೆ ಹೂವನ್ನು ಮತ್ತು ತರಗನ್ನು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಸಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮರದ ಅನೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮರವನ್ನು ಸೌದೆಗಾಗಿ ಕಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಂಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಚರ್ಮ ಹದ ಮಾಡಿ ಮೃದು ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.
